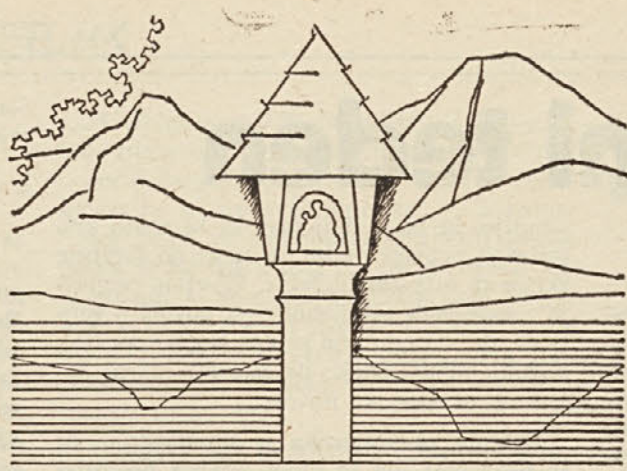

Koroški visoko šolo

O tem vprašanju se je obširno bavil v dunajski »Die Presse« z dne 3. aprila 1967 sodelavec omenjenega dnevnika Herbert Nedomansky. V to smer gredo njegova gledanja:

Avstrija ima premalo akademsko izobraženih moči. Do leta 1970 bo manjkalo 30 tisoč visokošolskih absolventov.

Tudi zvezna dežela Koroška se bori za pravico, da bi dobila svojo lastno visoko šolo. Zadevo je lani parlament v soglasju vseh strank tudi potrdil. A kljub temu se stavljajo koroški visoki šoli na pot zapreke, kar jasno priča, kako težko je želje kake zvezne dežele spraviti v sklad z občeavstrijskimi interesi.

Univerzitetna mesta, posebno Dunaj, so že od začetka gledala z ljubosumnostjo na stremeljenja zveznih dežel po ustanovitvi svojih visokih šol. Tako je bilo s Salzburgom, ko je najavil popolno univerzo. Isto se je ponovilo z Linzem, ki je zahteval svojo visoko šolo za socialne in gospodarske znanosti. No, in sedaj se prav tako godi Koroški (Celovcu). Tega dejstva, da Celovec vztraja na ustanovitvi visoke šole za socialne in gospodarske znanosti, na Dunaju, kjer načrtujejo celotno avstrijsko visokošolsko politiko, nočejo brez pomisleka sprejeti.

Nihče ne more Koroški očitati, da ne bi svojega visokošolskega načrtovanja temeljito raziskovala. Tu lahko celo opozorijo, da so, potem ko na Dunaju sprva o teh načrtih niso hoteli nič slišati, pozneje le pokazali razumevanje. Tako je list »Wiener Zeitung« dne 13. decembra leta 1964 zapisal, da ima gospodarsko-znanstvena visoka šola v Celovcu stvarne možnosti, predvsem, če bi se združila s konzularno akademijo.

V juniju leta 1965 so se uradniki prosvetnega ministrstva seznanili s koroškimi načrti, o katerih so bili polni hvale, tako da so potem sami zagovarjali gospodarsko-znanstveno visoko šolo in načeli vprašanje, če ne bi morda uresničitev koroškega načrta, in to še spričo lastne pomoči, bila za državo cenejša kot pa izgraditev obstoječih zadevnih zavodov.

Premišljeno so v Celovcu sprva opozorili na to, da je bilo mesto še pred sto leti dolgo časa akademski izobraževalni kraj za teologijo, filozofijo, medicino, pravo, matematiko in fiziko. Dalje so tudi dokazali, da mesto danes s svojimi 70 tisoč prebivalci in svojimi kulturnimi ustanovami, kot na primer gledališče z manjšimi odri, muzeji, knjižnicami, številnimi šolami različnih vzgojnih tipov, konservatorijem, teološkim seminarjem, predstavlja močno izobraževalno središče. In nazadnje so še dokazali, da prav v Celovcu konča svoje študije, v primerjavi z drugimi zveznimi deželami, visoko število maturantov. Potem so pristojni koroški krogi opozorili še na dejstvo, da je treba zaradi velikega zanimanja za gospodarske vede, zlasti še spričo velikega števila trgovskih akademikov, in pa ker je resnična potreba po strokovno izobraženih močeh na Koroškem, zahteve dežele po visoki šoli naravnati v čisto določeno smer.

Spomenica, katero so koroški zastopniki predložili prosvetnemu ministru, je bila podkrepjena še z upravičenimi dokazi. Kakor prej Linz, tako je sedaj Univerzitetna zveza dokazala prosvetnemu ministru, da bi bila dežela in Celovec pripravljena takoj prispevati 50 milijonov šilingov za posvetstvo in ustanovitev zavodov, učilnic in domov za profesorje.

Da pa bi svoje zahteve po ustanovitvi visoke šole za socialno-gospodarske vede še podkrepili, so naprosili še visokošolskega profesorja Hansa Krassenskega, prorektor-

Prosvetni minister dr. Piffel-Perčević je pred kratkim ponovno poudaril važnost šolanja učiteljskega naraščaja za obvezno šolstvo. Minister se bo letos obrnil pismeno na vsakega maturanata, da ga povabi, naj se odloči za učiteljski poklic. Ob zadnjem bivanju na Koroškem je govoril g. minister celo o tem, da bi skrajšali v Avstriji študij srednješolskih učiteljev. V zvezi s prizadevanji po lastni univerzi na Koroškem, pa je tudi slišati, da bi imela visoka šola za šolanje srednješolskega učitelstva največ izgledov za čimprejšnjo uresničitev tega za Koroško tako potrebnega načrta.

Učitelje so doslej šolali na učiteljskišču. Ob koncu tega šolskega leta bodo zaključili svoje študije na tem zavodu zadnji učiteljskiščeniki. Od začetka šolskega leta 1968/69 dalje pa bomo imeli v Celovcu dvoletno Pedagoško akademijo. Vanjo bo mogel vstopiti vsak maturant višje šole, n. pr. gimnazije. Kdor bo želel postati po študiju na Slovenski gimnaziji učitelj (ali učite-

ljica) bo vstopil po maturi na Pedagoško akademijo. Na njej bo predvideno tudi določeno število ur za slovenščino in metodiko dvojezičnega pouka. Medtem, ko se je šolal učiteljski naraščaj za dvojezične šole doslej na celovškem učiteljskišču, bo pridržano šolanje tega naraščaja torej v bodoče izključno le Pedagoški akademiji.

Z gradnjo Pedagoške akademije bodo sicer šele v dognedni bodočnosti pričeli. Vendar bodo zvezni in deželni krogi poskrbeli prehodno za prostore tako, da bodo mogli na podlagi nove avstrijske šolske zakonodaje začeti redno s poukom na Pedagoški akademiji tudi v Celovcu z začetkom šolskega leta 1968/69.

V letošnji jeseni pa bodo v Avstriji nadaljevali zaenkrat tudi še s šolanjem učiteljskega naraščaja v okviru enoletnih tečajev za maturante. Taki tečaji bodo v prostorih dosedanjega učiteljskega v Celovcu. Zato opozarjamo tudi tem potom starše, ki imajo v osmem razredu gimnazije ali na Tr-

govski akademiji kakega sina ali hčerko, da ga pošljejo, ako čuti veselje do učiteljskega poklica, v tečaj, ki mu bo omogočil, da bo stal že v enem letu sredi svojega poklicnega delovanja.

Naš narod potrebuje dobrih učiteljev, rabi sploh učiteljev in učiteljic. Potreba po učiteljskem naraščaju je tudi na dvojezičnih šolah pereča, kljub temu, da se je v povojnih letih mnogo fantov in deklet odločilo za ta poklic ter doseglo usposobljenost za poučevanje na dvojezičnih šolah. Ti učitelji uspešno delujejo na ljudskih in glavnih šolah našega ozemlja, vzgajajo mladino za življenje, ji posredujejo znanje obeh jezikov, vlivajo v njih srca spoštovanja do materine besede, jih vzgajajo k strpnosti ter medsebojnemu spoštovanju, pripravljajo mladino na njene naloge, ki jih bo enkrat vršila v službi svojega naroda, dežele in države, v službi človeštva. Lepše naloge kot vzgoja mladine ni.

Poleg rednega tečaja maturantov, za katerega se je treba pozanimati v pisarni celovškega učiteljskega, pa bo od jeseni dalje tudi v šolskem letu 1967/68 večerni tečaj za že v poklicu stoječe fante in dekleta z maturo. Tudi poročeni morejo večerni tečaj obiskovati.

Naloge, ki nas čakajo v bodoče med našim ljudstvom, na našem ozemlju so velike. Vzgoja našega človeka je med njimi ena

OBJAVA

V soboto, dne 8. aprila 1967, je na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu od 13. do 16. ure »Dan staršev«.

Ravnateljstvo

najpoglavitejših nalog. Ta vzgoja se začne v družini, nadaljuje v šoli ter kasneje pri šoli odraslem človeku. Učiteljstvu je poleg staršev in duhovnikov naložena tozadevno velika odgovornost. Je pa učiteljski poklic lep poklic. Saj ti je dana kot vzgojitelju možnost, da oblikuješ, vzgajaš in sousmerjaš mladega človeka za življenje in bodočnost.

Moji predlogi,« pravi U Tant, »so bili seveda namenjeni obema stranema istočasno, da bi dosegli ustavitev sovražnosti. Vendar smo v slepi ulici. Toda zdi se mi vedno bolj očitno, da se iz te slepe ulice lahko rešimo in da lahko dosežemo konec te vojne, ki postaja vedno bolj tragična in uničujoča, samo če ena ali druga stran pokaže modrost, pogum in človečanstvo, da stori prvi korak, t. j. da enostransko ustavi sovražnosti in strelja samo, če je napadena. Iskreno moram reči, da se strinjam s senatorjem Clarkom v mnenju, da si Združene ameriške države lahko dovolijo podoben korak, tudi če predstavlja za ZDA tveganje, ki pa je po mojem mnenju omejeno.«

Ameriški zastopnik v Organizaciji združenih narodov Goldberg je izjavil, da Združene države Amerike sprejemajo U Tantov načrt brez pogojev. Goldberg je dodal, da ameriška vlada v celoti sprejema tri faze načrta. V svojem odgovoru je ameriška vlada izrazila upanje, da se bodo »naglo začeli pogajati« o ustavitvi bojev. Vendar Združene države niso mnenja, da je treba začeti mirovna pogajanja pred ustavitvijo sovražnosti, in hkrati so pripravljene udeležiti se vseh pogovorov tudi med nadaljevanjem sovražnosti. Na koncu pa je Goldberg posvaril pred pretiranim optimizmom glede rešitve.

Dajmo narodu dobrih učiteljev

Indija si hoče sama pomagati

Nova indijska vlada, ki ji predseduje gošpa Indira Gandhi, je objavila program, ki vsebuje načrt, da se v desetih letih preneha odvisnost Indije od tuje gospodarske pomoči. V okvir tega načrta spadajo tudi ukrepi za omejevanje rojstev.

Predsednik Radakrišnan, ki je prebral program vlade v parlamentu, je sporočil, da namerava vlada storiti vse, da v letu 1971 ne bo več odvisna od tujine glede prehrane. Prav tako bo vlada storila vse mogoče, da zaustavi dviganje cen najnujnejših proizvodov. Prav tako je sklenila izvajati program družinskega načrtovanja z namenom, da se zmanjša število rojstev od 40 na 25 promilov, in to v čimkrajšem času. »Naše prebivalstvo je preseglo število pol milijarde, in to je znak nevarnosti, ki ga ne moremo spregledati,« je dodal Radakrišnan.

V zvezi z zunanjo politiko je predsednik

poudaril indijsko politiko nevezanosti. Dodal je, da se vlada glede Vietnama drži že prej določene politike. Dalje je Radakrišnan izjavil, da se bo vlada trudila, da doseže stanje odnosov popolnega razumevanja, dobre volje in prijateljstva s Pakistanom. Omenil je, da so dejanja Kitajske še vedno največja ovira za izboljšanje indijsko-kitajskih odnosov.

Notranji minister Čavan je izjavil, da bodo s prvim aprilom ukinili izjemno stanje v vsej državi, ki so ga razglasili med vojno na indijsko-kitajski meji leta 1961.

Prvikrat v zgodovini indijskega parlamenta je bilo skoraj pol dvorane prazne. Skoraj vse opozicijske stranke so namreč sklenile bojkotirati predsednikov govor. To so sklenili iz protesta, ker je bila sestavljena vlada kongresne stranke v državi Rajastan, kjer ima združena opozicija večino v skupščini.

ZDA naj napravijo prvi korak k miru

Amerika si lahko privoščiti mirovno pobudo

Glavni tajnik Združenih narodov U Tant je v pogovoru s časnikarji izrazil željo, naj bi se skupina držav združila, da izda poziv za premirje v Vietnamu. Te države bi morale določiti trenutek, ko naj bi premirje stopilo v veljavo. U Tant pa ni povedal, ali ima že v mislih, katere države naj bi to storile. Rekel je, da bodo o tem razpravljali med njegovim štirinajstdnevničnim (pot je nastopil v torek) potovanjem po raznih azijskih državah. Na koncu je izjavil, da ne verjame, da bi bili mirovni pogovori mo-

goči pred prekinitvijo bombardiranja Severnega Vietnama in pred ustavitvijo sovražnosti.

U Tant je izročil tisku izjavo, v kateri poziva Združene države Amerike, naj enostransko uveljavijo ustavitev sovražnosti, ki jo je on predlagal prejšnji mesec. Sklicujoč se na podoben predlog senatorja Clarka pravi U Tant: »Združene ameriške države, z močjo in bogastvom, s katerima razpolagajo, lahko sprejmejo to pobudo.

vili v Celovcu univerzo za znanstveno raziskovanje. Za ustanovitev športne visoke šole pa govoriyo zopet pokrajinske odlike. In končno je še predlog profesorja Walterja Strzygowskega, naj bi v Celovcu ustanovili mednarodno visoko šolo za turizem in rekreacijo (oddih).

Na podlagi vsega tega omenjenega hoče Celovec postati visokošolsko mesto, Koroška pa bi rada svojo potrebo po akademsko izobraženih močeh sama krila iz svoje dežele.

Tako bi zadobilo kulturno, gospodarsko in politično življenje prepotrebnih impulzov.

ja Visoke šole za svetovno trgovino na Dunaju, da je v svoji študiji zbral dokazni material, na podlagi katerega so z ozirom na veliko potrebo po akademsko izobraženih močeh dani vsi pogoji v primeru koroške visoke šole.

V tej zvezi se omenjajo namesto gospodarske visoke šole še drugi predlogi: Koroška visoka šola za izobraževanje srednješolskih učiteljev (potreba bi bila dana); premestitev visoke šole za poljedelstvo z Dunaja v Celovec (Dunaj ni za to preveč navdušen); ustanovitev medicinske akademije (proti temu je iz konkurenčnih ozirov univerza v Salzburgu); poskus, da bi ustano-

Politični teden

Po svetu . . .

NOV PAPEŽEV POZIV SVETU

Zasebna lastnina le v blagor človeštva
Revolucije prinašajo samo krivico

V torek, 28. marca, je bila objavljena obsežna, že nekaj časa z napetostjo pričakovana enciklika sv. očeta Pavla VI. »Populorum progressio« (Napredek ljudstev), ki se nanaša na vprašanje razvoja, zlasti v tako imenovanem »tretjem svetu«. Enciklika je razdeljena na uvod in dve poglavji. Sv. oče je v torek podpisal v svoji zasebni knjižnici pet izvodov, ki so namenjeni glavnemu tajniku Organizacije združenih narodov U Tantu, ravnatelju UNESCO (Organizacija združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo Maheuju, ravnatelju FAO Svetovna organizacija za prehrano in poljedelstvo) Senu, predsedniku »Justitia et pax« kardinalu Royu in predsedniku »Caritas internationalis« msgr. Rodhainu. Gre za pet ustanov in organizacij, ki so v encikliki imenovane in ki se zanimajo za vprašanja, ki jih enciklika obravnava.

Enciklika je zelo obsežna: objavljena je na desetih straneh in dveh stolpcih vaticankega dnevnika »Osservatore Romano« ter je razdeljena na uvod, na dve poglavji, ki se nazivata »Za vsesplošen razvoj človeka« in »Za solidarnostni razvoj človeštva« ter končno na zaključni poziv.

V uvodu je rečeno, da so socialna vprašanja dobila svetovni obseg in da to predstavlja najvažnejši pojav, katerega se moramo vsi zavedati. Nato se enciklika sklicuje na ugotovitve papeža Janeza XXIII. in na koncil ter končno na obiske Pavla VI. v Latinski Ameriki, Afriki, Indiji in v OZN (Organizaciji združenih narodov). V uvodu je končno rečeno, da so v deželah v razvoju nujno potrebne spremembe, globoke reforme in da se morajo katoličani zavzemati, da se v te reforme vključi evangelijski duh.

Prvi del je posvečen splošnemu razvoju človeka in navaja med zahtevami človeka današnjega časa potrebo po zagotovitvi obstoja, zdravja, stalne zaposlitve. Njegovo polno sodelovanje pri odgovornosti brez pritiska.

Glede kolonializma pravi enciklika, da je treba priznati, da so kolonialne sile mnogokrat skrbele samo za svoje interese, za svojo silo in svoj prestiž in ko so se umaknile, so pustile področja, v katerih je gospodarski položaj težak, saj je pogosto odvisno samo od ene kulture.

V sedanjem razdobju socialno-gospodarskega razvoja obstaja mehanizem, ki še zaostre razlike v življenjski ravni. Bogata ljudstva se naglo razvijajo, zelo počasen pa je razvoj revnih. To zaostre neravnovesje, saj si nekateri prilastajo viške hranil, drugi pa trpe pomanjkanje in imajo težave s svojim izvozom.

Istočasno so se socialna nasprotja razširila in so dobila svetovni obseg. Nezadovoljstvo je sedaj zajelo tudi povsem kmetijska področja, pri čemer gre tudi za »skandale« izrednih razlik ne samo glede uživanja dobrin temveč tudi pri izvajanju oblasti. Ponekod oligarhija (pri Grkih vlada peščica najuglednejših aristokratov) uživa prefinjeno civilizacijo, večina prebivalstva pa je revna.

Večina človeštva živi v revščini

V tej zvezi se v encikliki opozarja na »ustvarjalce iluzij« in »nevarnosti silovite reakcije ljudstev in prevratniških agitacij, ki lahko zdrknejo v totalitarne ideologije«.

Glede zasebne lastnine se ponavlja stališče, da nihče ne sme obdržati zase, kar presega njegove potrebe, in da se »pravica do lastnine ne sme izkoriščati v škodo skupnih koristi«. Kot posledico je torej mogoče v nekaterih primerih izvesti razlastitev. V tem okviru enciklika tudi polemizira s kapitalizmom, ki ima za izključni motor družbenega razvoja dobiček in za vrhovni zakon gospodarstva konkurenco. Tak liberalizem brez zavor vodi k diktaturi. Zato je treba pohiteti.

V istem poglavju je nato ponovno govor o »revolucionarnem uporu«, ki je vir novih nepravilnosti in ustvarja nova nasprotja in nove ruševine. Vendar pa dopušča »revolucionarni upor«, kadar gre »za očitno

tiranijo, ki traja dalj časa in ki resno krši osnovne pravice osebe ter nevarno škoduje skupnim koristim dežele«. Posebno poglavje z naslovom »Reforma« pa govori o nujnosti, da se pogumno prične boj z nepravilnostmi, in poudarja, da zahteva razvoj pogumne in globoke novosti.

Pobuda posameznika je nezadostna, saj je nevarnost, da se samo poveča bogastvo bogatih in revščina revnih. Potrebni so torej programi in je dolžnost javnih oblasti, da izberejo in tudi prisilijo k ciljem, ki jih je treba doseči, z ustreznimi sredstvi. Pri tem morajo skrbeti, da pritegnejo zasebne pobude in »se izognejo nevarnosti popolne kolektivizacije, ali popolnega načrtovanja, kar bi z negacijo svobode izključilo uveljavitev osnovnih pravic človeške osebnosti«.

V okviru vprašanj razvoja obravnava enciklika tudi »demografsko eksplozijo« in pravi, da je točno, da pogosto demografski razvoj ustvarja nove težave pri splošnem razvoju, ker število prebivalstva hitreje narašča kot razpoložljiva sredstva, tako da prihaja do skušnjav, da se na drastičen način zavre demografski razvoj. Na vsak način pa lahko javne oblasti v okviru svojih pristojnosti pomagajo z ustreznimi informacijami in primernimi ukrepi, »ki pa morajo biti v skladu z moralnimi zakoni in morajo spoštovati svobodo parov«.

V drugem delu je govor, da ne more biti polnega razvoja človeka brez razvoja človeštva in se zahteva bratstvo, ki se nanaša predvsem na tiste v boljših pogojih, od katerih se zahteva: dolžnost solidarnosti in torej pomoči, ki jo morajo bogatejši narodi dajati državam v razvoju. Dolžnost socialne pravičnosti in torej pravičnejšo trgovinsko izmenjavo med močnimi in šibkimi narodi. Dolžnost svetovnega usmiljenja in torej naponi, da se ustvari svet, ki bo boljši za vse. Na osnovi teh treh zahtev se nato deli celotno poglavje.

V poglavju, ki se nanaša na pomoč šibkim, je rečeno, da ne gre samo za zmago nad lakoto in borbo z revščino, ki je sicer nujna, toda je nezadostna. Gre za ustvaritev sveta, v katerem bo vsak človek, ne oziraje se na pleme, narodnost ali vero lahko polno živel, »kjer svoboda ne bo samo prazna beseda in kjer bo lahko revni Lazar sedel za isto mizo z bogatinom«.

Enciklika pravi, da je treba ponovno poudariti, da morajo viški bogatih dežel služiti revnim. Pri tem bodo bogati prvi imeli koristi, »saj jih bo drugače sodil Bog in

sami ne bodo izzivali jeze revnih z nepredvidljivimi posledicami.«

Premagati je treba nacionalizem in rasizem

Pri obravnavi sredstev se enciklika sklicuje na papežev predlog, ki ga je izrekel v Bombayu, ko je predlagal ustanovitev velikega svetovnega sklada, s tem da bi se znižali stroški za oborožitev v korist pomoči revnim. Samo z mednarodnim sodelovanjem in s skupnim skladom se lahko premaga brezplodno tekmovanje in se lahko ustvari učinkovit in miren dvogovor med vsemi narodi.

V drugem delu enciklike ostro obsoja nacionalizem in rasizem in poudarja nevarnosti, ki iz njih izhajajo.

V zaključku enciklike ne poziva samo katoličanov, temveč tudi kristjane, vse verne in »vse ljudi dobre volje«, ter tudi ljudi, ki ne verujejo, naj se trudijo za medsebojno pomoč med narodi. Nato so posebni pozivi naslovljeni še na državnike in na tiste, ki so v neposrednem stiku z javnim mnenjem.

74. poglavje govori o oboroževanju in o pohvali državam, kjer se lahko vojaška služba zamenja tudi »s civilno službo«.

Enciklika je naletela na živahen odziv v svetu. Glavni tajnik Organizacije združenih narodov U Tant jo je pozitivno ocenil kot »zelo pameten poziv«, da se ustvari svetovni sklad v korist držav v razvoju s sredstvi, ki jih industrializirane države porabijo za oboroževanje. U Tant je tudi poudaril, da so zaključki enciklike v skladu z raznimi resolucijami OZN in njenih organov.

SOVJETSKO IN NEMŠKO MNENJE O FRANCOSKIH VOLITVAH

Sovjetska agencija Tass izraža v svojem komentarju zadovoljstvo zaradi uspeha levice pri drugem delu francoskih volitev. »S svojim glasom, piše agencija, so hoteli volivci pokazati naraščajoče nezadovoljstvo za zmanjšanje proizvodnje na številnih sektorjih industrije, zaradi nevarnosti brezposelnosti, zaradi zmanjšanja kupne moči delavskega razreda, zaradi krize v gradbeništvu in v šolstvu.

Degolisti in leva opozicija, nadaljuje Tass, imajo isto zunanjo politiko, tako da izid volitev ne postavlja v ospredje direktiv predsednika na tem sektorju.

Predstavniki bonnske vlade Ahlers je na tiskovni konferenci izjavil, da je po mnenju njegove vlade izid francoskih volitev »dobra podlaga« za nadaljevanje sodelovanja s Parizom.

. . . in pri nas v Avstriji

ga še promet čez prelaze: Scharnitz, Ehrwald, Reutte in Reschen.

3. Avtocesta Ostring Linz in Mühlviertel (Ostring Linz und Mühlviertler Autobahn): To avtocesto pa bodo gradili zaenkrat samo na odseku Ostring Linz. Vsekakor pa bodo morali traso (zakoličenje) za zgraditev Evropske ceste 14 v smeri Prage pustiti odprto.

4. Vzhodna avtocesta (Ostautobahn): Podobno velja tudi za Vzhodno avtocesto, ki je že v zakonu določena na odseku Wien-Knoten St. Marx do letališča Schwechata. Njen podaljšek na vzhod bodo morali prav tako zaradi pričakovanega močnega prometa v Bratislavo in Budimpešto pustiti odprt.

5. Avtocesta Linz-Gradec (Avtobahn Linz-Gradec): Ta avtocesta bo peljala čez prelaz Pyhrn in sedlo Schober v zgornje štajersko industrijsko področje in od tam preko Brucka na Muri skozi dolino reke Mure v Gradec. Tudi tukaj gre v glavnem za trase, ki jih bodo morali pustiti odprte. Seveda pa je avtocesta Gradec-Zgornja Štajerska bolj važna kot končna zgraditev cestnih odsekov čez Paško višino (Packer Höhe) in Wechsel.

Pri novem zakonu o državnih cestah gre torej v prvi vrsti za zakonito zagotovitev v prihodnje tako nujnih avtocest kot podlaga za kasnejše površinske načrte občin. Torej služi tukaj zakonita določitev kot predpogoj za pravočasni odkup privatnih posestev. Na podlagi tega načrtovanja o avtocestah namerava gradbeni minister dr. Vinzenz Kotzina spremembe novega zakona o državnih cestah še letos v jeseni predložiti parlamentu v pretres.

SLOVENC

doma in po svetu

Dva pomembna jubilaranta — šestdesetletnika

Minuli mesec sta praznovala v Ljubljani svojo šestdesetletnico dva znana zaslužna znanstvenika: prof. France Dobrovoljc in dr. Anton Ocirk.

Prof. France Dobrovoljc, ravnatelj Slovenske knjižnice v Ljubljani je diplomiral na ljubljanski filozofski fakulteti iz romanistike in slavistike. Svoje znanje je eno leto dopolnjeval na pariški Sorboni, nato pa kot profesor služboval v Ljubljani, Mariboru in speč v Ljubljani.

Znanstveno, strokovno in publicistično delo prof. Dobrovoljca je mnogostransko, osredotočeno pa je predvsem na dveh področjih: bibliotekarskem (še posebej bibliografskem) in slavističnem. Že od rane mladosti je posvečal svojo ljubezen Ivanu Cankarju (pri tem ni nepomembno, da je rod Dobrovoljcev doma z Verda pri Vrhniki) in jo ohranil vse do danes, ko velja za najboljšega poznavalca življenja in dela velikega slovenskega pisatelja. Razen nešteto zapisov o vsem, kar je v zvezi s Cankarjem, raztresenih po revijah in časnikih, je v knjižni obliki objavil zajetno Bibliografijo literature o Cankarjevi dramatik (1960) in doslej najboljše Cankarjev življenjepis (v dveh izdajah: 1956, 1965), sodeloval pri komentarju 10 zvezkov Cankarjevega izbranega dela (1951–1959), napisal komentar k dvema Cankarjevima knjigama v srbohrvatskem prevodu (1950, 1951) ter k Cankarjevemu esejem, kritikam in feljtonom, prav tako v srbohrvatskem prevodu (1956), izdal XXI. zvezek Cankarjevih Zbranih spisov (z uvodom in komentarjem, 1954), ter še posebej pisateljevo »Moje življenje« (s komentarjem, 1965).

Pravkar dokončuje edinstveno zasnovan album z naslovom »Ivan Cankar v podobi«, ki obsega celo vrsto dragocenih, do danes docela nepoznatih podob in dokumentov v zvezi s Cankarjem ter podoben komentar z nekaterimi novimi znanstvenimi dogajanj (izšel bo še letos pri založbi »Obzorja« v Mariboru). V rokopisu ima kar se da popolno Cankarjevo bibliografijo, v načrtu pa še nekaj lepih zasnov.

Bogato bibliografsko gradivo, ki ga nenehno zbirala in ureja, pa zajema vrsto pomembnih slovenskih pisateljev in pesnikov: Anton Aškerc, France Bevk, Alojz Gradnik, Simon Gregorčič, Simon Jenko, Dragotin Kette, Srečko Kosovel, Miško Kranjec, Lili Novy, Ivan Potrč, France Prešeren, Prežihov Voranc, Ivan Prijatelj, Oton Župančič in drugi.

Drugi jubilarant — šestdesetletnik je dr. Anton Ocirk, ordinarij za svetovno književnost in literarno teorijo na filozofski fakulteti ljubljanske univerze. Študiral je na Dunaju filozofijo, v Ljubljani pa slavistiko in primerjalno književnost. Po diplomu se je na Sorboni podrobneje seznanjal s primerjalno vedo in bil 1933 promoviran na ljubljanski univerzi. Po ponovni specializaciji v Parizu in Londonu in habilitaciji z monografijo o primerjalni literarni zgodovini je postal leta 1938 docent, po vojni pa leta 1946 najprej izredni profesor, že štiri leta kasneje pa redni profesor. Pred tremi leti ga je Slovenska akademija znanosti in umetnosti izvolila za svojega rednega člana. Tako vodi torej danes dve slovenski znanstveni ustanovi za literaturo, oddelek za svetovno književnost in literarno teorijo na univerzi in inštitut za literaturo SAZU.

Z njegovim imenom je najtesneje povezana utemeljitev in prodor posebne literarne vede na Slovenskem — primerjalne literarne zgodovine (primerjalne književnosti). Čeprav so bili zarodki te vede prisotni že pri njegovih učiteljih Prijatelju in Kidriču, je vendar prav Ocirku pripadla zasluga, da jo je teoretično in zgodovinsko utemeljil. Njegova knjiga Teorija primerjalne literarne zgodovine (1936) je ena izmed maloštevilnih znanstvenih monografij o tej literarnozgodovinski disciplini po svetu, prav gotovo pa edina pri Slovanih. V času pred drugo svetovno vojno je dr. Ocirk objavljajl pesmi, eseje, prevode, gledališke kritike in razprave, ki pa jih je po vojni opustil. Med nova delovna področja sodi v prvi vrsti urejanje kritične edicije Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, ki je že leta 1946 prinesla prve zvezke Kosovelovih, Aškercovih in Trdinovih zbranih del. Razen tega ima še sam na skrbi urejanje in izdajanje Kosovelovega in Kersnikovega zbranega dela, kakor tudi Prijateljeve monografije Slovenska kulturnopolitična in slovstvena zgodovina, ki sodi deloma tudi v okvir te zbirke. Drugo važno novost je uvedel na področje slovenske znanstvene publicistike, s tem da je leta 1948 sprožil ustanovitev Slavistične revije, prvega povojnega znanstvenega časopisa za literaturo, ki ga je vodil do nedavnega.

Tragične vizije sveta

Dosedanje literarno delo mladega slovenskega pisatelja Leva Detele (rojen 1939 v Mariboru), ki je leta 1960 zapustil domovino in živi na Dunaju, je precejšnje. Izdal je že tri knjige (1964: sedem pripovedi **Blodnjak**, 1965: antidrama **Junaštva slamnatega Krpana**, 1966: antiroman **Atentat**, vse v Trstu pri Sodobni knjigi). Vidimo, da se avtor močno trudi, da bi z novimi literarnimi tokovi poživil naše kulturno ustvarjanje, ki drugače ne pozna smeri, ki jih modernistično usmerjeni Detela zastopa.

Literarna kritika je v grotesknih novelah Blodnjaku odkrila čudno, sanjsko podobo sveta, tragično občutje in bogato metaforiko, ki daje tej knjigi poseben pečat in pomen.

Detelova antidrama Junaštva slamnatega Krpana, četrti Detelov dramski tekst (drugi so izšli v revijah Mladika in Most v Trstu), je napolnjena z mučnimi mislimi, spleti groze in trpljenja, s spraševanjem čudno zveržene vesti, ki jo sekajo želje po umoru in samomoru na dvojje. Antidrama, beckettso komponirana, a samosvoje slovenska, biča človeške slabosti in nacionalne šovinizme. Glavni »osebi« sta prijatelj in sovražnik, figuri X in Y, ki se tragično pogubita.

Tudi delo Atentat, ki ga je kritik v Mladiki označil za antiroman, kritik v tržaškem Novem listu pa za surrealistično novelo, je črna podoba našega sveta. Na eni strani nam delo sugerira misel, da je vsak atentat nesmisel, na drugi strani pa skozi zelo komplicirano obliko, ki je težko razumljiva, kaže propad čiste osebnosti v našem svetu. Podoba je, da gredo po Detelovem mnenju čiste osebe dandanes v smrt, in nič neverjetnega ne bo, če bo zaradi človeških slabosti to naše življenje, ki mu je Detela v knjigi Blodnjak, v noveli Sprememba namenil še vstajenje, uničenje (bombe, vojne, Kitajci itd.).

Zadnje Detelovo delo (Atentat), ki je tudi ostra kritika vulgarizacije in zmateria-

Hemingwayeva novela „Starec in morje“ iz leta 1937?

Pisatelj naj bi sam doživel zgodbo, ki jo je napisal.

Hemingwayeva novela »Starec in morje«, ki je odločilno vplivala na to, da je pokojni pisatelj leta 1954 dobil Nobelovo nagrado za književnost, je bila morda napisana že leta 1937. To trditev je objavil Sidney Franklin, nekdanji toreador, ki že leta živi na svojem ranču v Teksasu. Novelo »Starec in morje« so prvič natisnili leta 1952 in kritiki so doslej mislili, da je bila napisana le nekaj pred tem. Franklin pa zdaj zatrjuje, da ima izvirni rokopis tega dela in da je bil napisan že leta 1937. Franklin ve povedati tudi to, kako je knjiga nastala. Leta 1933 je Franklin baje skupaj s Hemingwayem lovil ribe, ko je slavniti pisatelj ujel ogromno ribo in jo po 14 urah privlekel do obale. Riba je bila tako velika, da je prekrila njun čoln in visela preko krova v morje. Ko sta se oba ribiča vračala k obali, so ju napadli morski psi in ribo oglodali prav tako kot je Hemingway opisal v svojem delu. Hemingwaya je to precej prizadelo, zato se je — tako pripoveduje Franklin — za tri tedne skrtil za »zaveso žganja, ruma in whiskyja«. V tem času s pisateljem sploh ni bilo moč govoriti. Franklin zatrjuje tudi, da mu je Hemingway dal rokopis s pripombo, da je bilo delo napisano leta 1937 »na madridski fronti pod točo granat«.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

V Mestnem gledališču v Celovcu bodo uprizorili sledeče predstave: PETEK, 7. aprila, ob 19.30: **Der Prozeß Mary Dugan** (Raprava Mary Dugan). — SOBOTA, 8. aprila, ob 19.30: **Don Giovanni**, opera Wolfganga Amadeusa Mozarta. — NEDELJA, 9. aprila bosta ob 14. uri in ob 19.30 zaključeni predstavi veseloigre Marca Camulettija **Die Perle Anna**, in sicer je to zadnja predstava tega dela. — PONEDELJEK, 10. aprila, ob 19. uri: **Razprava Mary Dugan** (Izjemoma v ponedeljek). — SREDA, 12. aprila, ob 19.30: **Kriegsspiele** (Vojne igre) v gledališču na poskusnem odru za vaje. — ČETRTEK, 13. aprila, ob 19.30: **Tosca** (premiera) opera v treh dejanjih Giacomu Pucciniju.

lizacije življenja v Sloveniji, življenja brez idealov, kateremu so mnogi, žal tudi mladina, zapadli, je polno drznih metafor in čudno pojočega stila, ki se kot težko vino pretaka čez črno pokrajino. V delu so mesta, ki po svojem liričnem zanosu ali pa mrzličnem slikanju vizij nevarnosti, smrti, uboja, sodijo med najlepša v slovenski literaturi. Tu bi zlasti opozoril na bogate slike z »rožo ljubezni« in na strašne podobe trpljenja in umiranja, ki se zdaj odigravajo med generalom in žandarjem in zdaj v trpeči duševnosti glavnega junaka Razibila. Ta junak je tudi pesnik (romanu so priložene pesmi) in tu gre za čudno podobnost med Atentatom in Pasternakovim Doktorjem Živagom, ki je ni še nihče zapazil. Tudi pri Pasternaku so romanu priložene čene pesmi, tudi Živago je pesnik. Le da gre pri ruskem velikem avtorju za klasično komponirano delo, pri Deteli pa za moderen antiroman.

Kakšne so Detelove pesmi, ki jih je avtor pripisal glavnemu junaku? Enega iz-

Vpliv kajenja na uspehe v šoli

Z ustreznim sistemom bi mogli ustvariti genije

Znanstvena revija »Journal of the american medical association« objavlja prve rezultate ankete o vplivu kajenja na uspehe v šoli. Anketo so izvedli med študenti univerze v Illinoisu. Pravzaprav dr. Dorothy Dunn, ki vodi to anketo, s svojo dejavnostjo še nadaljuje, vendar more že sedaj dati nekaj konkretnih podatkov. Iz dosedanjih ugotovitev izhaja, da kajenje vpliva na rezultate študija, seveda v negativnem smislu. Dr. Dorothy Dunn je ugotovila, da moramo študente, ki kažejo na univerzi slabše rezultate, ter študente, ki se ne zanimajo za nikakršno izvenšolsko dejavnost, iskati med — kadilci. Nadalje je anketa ugotovila, da izhajajo visokošolci-kadilci prvenstveno iz družin z večjimi finančnimi ali gmotnimi možnostmi ali iz družin, kjer vsaj eden od staršev kadi.

Anketa je doslej zajela 3567 študentov in ugotovila, da jih 40 odstotkov odpade na kadilce. Polovica kadilcev je izjavila, da bi se tej razvadi rada odpovedala.

Podrobnejša analiza podatkov pravi, da je med najboljšimi študenti komaj 16,7 odstotkov kadilcev, da pa se ta odstotek zviša na 59,1 med slabimi študenti. Študija dr. Dunnove nadalje zatrjuje, da je večina študentov, ki se močno ukvarjajo z raznimi izvenšolskimi problemi, — nekadilcev. Razvada, o kateri je govor, je med ameriškimi študenti, kot sicer povsod po svetu, zelo razširjena. Vendar je neizpodbitno, da korenini ta razvada predvsem v družinskem okolju. Med študenti, ki izhajajo iz družin nekadilcev, je komaj 39 odst. takšnih, ki kadijo; med študenti, ki izhajajo iz družin, v katerih ali oče ali mati ali celo oba kadita, pa je kar 45 odst. kadilcev.

Lep uspeh dijaka Slovenske gimnazije

Tekmovanje v govorniški spretnosti

V sporazumu s prosvetnim, kmetijskim (gozdnim gospodarstvom) ter obrambnim ministrstvom mladinskih referatov Koroške deželne vlade in Kmetijske zbornice, kakor tudi mladinskega oddelka Avstrijskega sindikata, je priredila Avstrijska liga pri Organizaciji združenih narodov svoje vsakoletno sedaj že tradicionalno tekmovanje v govorniški spretnosti.

V petek, dne 31. marca, je bilo v »Domu mladine« v Celovcu deželno predtekmovanje skupine učencev Ia in Ib. Na govorniškem odru se je zvrstilo 15 dijakov.

Po trije govorniki so se bavili s predmeti »Ali se lahko demokratična država od-pove obrambi svoje dežele?« »Komunikacijska sredstva (Massenmedien) — pomoč in nevarnosti« in »Kakšne socialne probleme prinašata mehanizacija in avtomatizem?« Dva govornika pa sta se pečala s predmetom »Današnji otroci — nosilci jutrišnjega sveta«. Predmet »Avstrijska mladina za mladino sveta — problemi pomoči deželam v razvoju«, si je izbral neki drug dijak in nadalje so trije šolarji govorili o predmetu »Očuvanje miru z vzgojo, znanostjo in kulturo«.

med ciklusov je Detela imenoval Rumena roža blaznosti. V teh bizarnih, nenavadnih, pojočih pesmih, polnih, čudne metaforike, ki izvira iz svetovne poetike, je blaznost poleg smrti in smrtonosne ljubezni (moja gospa je kovina smrti) res glavna tema. To so pesmi, ki se ti zaderejo kot osja žela v mozeg in te več ne izpustijo. Pesmi so rimate, nekako »stare«, a vendar popolnoma novodobne po občutku. Svojevrstna sinteza starega in novega.

Težko je reči, kam bo šla nadaljnja Detelova ustvarjalna pot. Vsekakor izgleda, da bo žalost in groza, blaznost in smrt tudi za naprej eno njenih vodil, saj so ti elementi kar zakoreninjeni v Detelovem stilu. Tudi je težko reči, da bo ta hermetična literatura našla obilo bralcev, zlasti v našem zamejstvu ne, drugod pa je ali iz političnih vzrokov ali iz nerazširjenosti našega jezika ne poznajo. To ni optimistično, vzpodbudno pisanje, ki bi si ga želel naš zamejski človek, po drugi strani pa je res, da lahko današnja struktura sveta narekuje umetniku tudi Detelov pesimizem. Vsekakor pa gre za močno literaturo, za resnično doživete in podoživete vizije, ki povedo veliko žalostnega. In tudi to je potrebno. Z. T.

Po njenem mnenju je treba precejšen odstotek primerov te razvade pripisati vzgoji, ki jo študent dobi že kot deček v družini. Po mnenju dr. Dunnove otroci zelo radi oponašajo starše in to v dobrem ali slabem. Zato je mnenja, da bi bilo treba problem te razvade začeti reševati že v družini, pri samih starših.

Ustvarili bi lahko genije

Ko že govorimo o teh znanstvenih ugotovitvah, bomo navedli še zanimivo teorijo, ki sta jo postavila prof. William Laughlin in prof. Benson Ginsberg, ki se sicer ne ukvarjata z gornjim problemom, problemom vpliva tobaka na marljivost in šolske uspehe, ki pa menita, da bi človeštvo moglo z določenim načrtnim sistemom ustvariti bolj bistre ljudi, celo nekakšne genije za posamezne stroke.

Prof. Laughlin in prof. Ginsberg sta na osnovi dolgih proučevanj prišla do prepričanja, da imajo vse človeške rase osnovne genetične kvalitete za umski razvoj, kar pomeni, da ni nobena rasa v splošnem bolj inteligentna od druge, da pa se določena nagnjenja in sposobnosti usmerjati in da je možno nanje vplivati, in sicer tako, da se ženi n. pr. starši, ki kažeta oba določeno nagnjenje za eno in isto panogo znanosti, in v teh primerih je skoraj gotovo — trdita ameriška strokovnjaka — da bodo njih otroci podedovali po njih tako nagnjenje k isti znanosti in tudi večjo umsko dojemljivost za isto znanost, da bodo torej njihovi otroci bolj inteligentni od staršev. Če bi hoteli v tem smislu nadaljevati to »pospeševanje bistrosti« skozi več generacij, bi se mogli iz daljšega cikla roditi nekakšni geniji za vsako znanost.

Pri tekmovanju v govorniški spretnosti so se najbolj odrezali dijaki: Gebhard Fritz (Državna obrtna šola, E. 5), Alexander Lampichler (Državna gimnazija za Slovence, 8. b), Elvira Rückert (Dekliška državna gimnazija v Beljaku, 7. b), Franz Lux, Beljak in Vinzenz Jobst (Poklicna šola I. Celovec).

V petek, dne 7. aprila, pa se bo pri ponovnem tekmovanju v govorniški spretnosti odločilo, kateri fantje in dekleta bodo zastopali Koroško pri glavnem tekmovanju na Dunaju.

JUGOSLOVANSKI BIZANTOLOG DR. S. RADOJČIČ KANDIDAT ZA HERDERJEVO NAGRADO

Jugosl. bizantolog prof. dr. Svetozar Radojčić iz Beograda je med kandidati za Herderjevo nagrado za leto 1967. To nagrado podeljujejo od leta 1964 književnikom, znanstvenikom in glasbenikom za njihove velike dosežke in delo za zbliževanje med narodi. Slovesna podelitev nagrade bo 10. maja na dunajski univerzi.

Sodobni kulturni portret

Ladislav Tažky

Že nekaj let, pravzaprav od konca vojne do danes pólje na Češkoslovaškem zelo razgibano politično in kulturno življenje. Lahko rečemo, da je češkoslovaška književnost šla skozi več razdobij, da je doživela več vzponov in upadov kulturnega življenja in literature.

Čas od leta 1944, to je leta slovaškega ljudskega upora, do 1948 pomeni razdobje ustvarjanja, ki je gnalo iz živih, neposrednih bojnih doživetij. To je čas predvsem poezije, proze, drame in filma, ki so rasli iz vojne. Drugo razdobje pripada tako imenovani vódeni, usmerjeni, poučujoči, h komunizmu vzgajajoči literaturi. Slovaški pisatelji so živeli intenzivno politično življenje, so najaktivnejši, čeprav ne vedno najbolj prijetni za partijo.

Vidni slovaški pisatelj Ladislav Tažký je osebno vplival na prerodni proces kulturnega življenja kot politični delavec in zlasti kot pisatelj. Pisal je romane, vrsto novel in na desetine člankov in intervjujev za časopis. Kot ustvarjalcu mu je to razdobje, ko so se odpirale misli, srca in vrata, dalo neizmerno mnogo. Stal je brez omejitev pred vprašanji, ki jih je leta in leta preživiljal, premišljeval in prečustvoval. Tako da mu zdaj ničesar več ne brani napisati, kar hoče in kakor hoče. Izbral je sprostitev, ko je popustil pritisk in ko je sam v sebi čutil olajšanje: slekel je pred bralcem svojo dušo do golega, nič naj ne brani spoznati na njej znamenj in sledov vojne, krivde in krivice, umazanosti in čistosti vojaka, naj ljudje vidijo človeka, njegovo stepeno, upirajočo se dušo, vidijo slovaškega mladega človeka — vojaka z njegovimi človeškimi goni, z njegovimi padci, vojaka, ki je hrepenel ne po vojskovanju, ampak po ljubezni; postavili so ga na napačno stran, ob vojake fašističnega rajha v Sovjetski zvezi.

V svojem romanu »Amenmária, sami dobri vojaci« (Madonca, sami dobri vojaki) se je Tažký brez predsodkov lotil značilnega in še vedno perečega problema, ki je menda skupen vsej jugovzhodni Evropi: problema narodnih »shizem« med nacistično dobo. Vojna je razdelila svet na tabore, razklala je Slovane, ki jih je s svojim grozotnim uničevanjem spet združila, razbila je države, razdelila je narode, razcepila je politične stranke, družine in osebnosti.

Zbirka treh novel pod naslovom »Tolpa divjih Adamov« jemlje snov iz vojnih let v bratislavskem prostoru. Mesto je bilo sicer središče tako imenovane Slovaške države, toda onstran Donave, ki teče skozi mesto, so se v predmestju Petržalki, ki ga je rajh vključil v svoje meje kot Engerau, zmedle usode slovaških, čeških, nemških, madžarskih ljudi.

Kolikor vemo se je tudi na Slovaškem mlado pokolenje z vsem srcem oprijelo »modernizma«. Ta »modernost« se je začela uveljavljati kot posnemanje ali epigonstvo pod vplivom tujih pisateljev (Camus, Allain Robbe-Grillet, Michel Butor, pa tudi Heinrich Böll in drugi). Ladislava Tažkega samega je zadelo uvrstitev med moderne pisatelje s prilastkom razumljiv. Njegova modernost si ne nadene krinke, ampak hoče z vsemi sredstvi izpovedati to, kar največ in kar najresničnejše govori o človeku — njegovem sodobniku, ne izogiba se ne politiki ne erotiki, ne vsemu slabemu in ne vsemu dobremu v človeku, ne pesimizmu in ne vsemu idealnemu. Če mu pri tem pomagajo podoba nenormalnega stanja, zmedene misli, z eno besedo opis, monolog ali dialog, tedaj kar koli od vsega tega uporabi tako, kakor to po njegovi predstavi uporabljajo življenja.

Čeprav je Slovakov samo štiri milijone, je gmotna osnova njihove literature trenutno zagotovljena. Slovaški književnik je gmotno preskrbljen, ima slovstveni sklad, literarni fond. Če član tega društva nima potrebnih sredstev, da bi preživiljal sebe in svojo družino, in z odlomkom svojega dela dokaže, da hoče pisati, in da to, kar je začel, kaže nadarjenega avtorja, lahko prejema mesečno podporo, in sicer nekaj mesecev ali pa tudi let. Založba »Zveze slovaških pisateljev« pod imenom »Slovenský spisovatel« (Slovaški pisatelj) se že nekaj let dobro obnaša. Glavne dohodke predstavljajo uspešni sodobni književniki, izdaje klasikov in prevodi tujih pisateljev.

Naše prireditve

Vabimo na sestanek celovške farne družine, ki bo v sredo, 12. aprila 1967, ob pol 8. uri v Mohorjevi dvorani.

Govori č. g. prefekt M. Hotimitz: »Slučaj, usoda in božja previdnost«.

Prisrčno vabljeni, prav posebno mladinal!

SELE

(Zopet smo igrali)

Nekako samo ob sebi se razume, da je pri nas za velikonočni ponedeljek vsako leto igra. Letos nam je prosvetno društvo uprizorilo povsem novo igr »Izpod Golice«. To je na oder postavljena povest iz polpreteklega časa, ko je na avstrijsko-jugoslovanski meji Karavank preko gorá še cvetelo tihotapstvo. V igri je mnogo živahnih prizorov. V njej nastopa okoli 30 oseb; zato smo videli na odru poleg dosedanjih tudi več novih igralcev. Med stari mi naj omenimo samo Marico Čebul v vlogi stare Lone, ki je bila posebno posrečena v nastopu, govoric in obleki. A tudi drugi igralci so se potrudili, da so kljub kratki pripravi svoje vloge dobro podali. Akoravno vreme ni bilo posebno ugodno in se nam je zdela prireditev premalo razglašena, je bila udeležba prav dobra. Vsi so odhajali zadovoljni, saj jim je igra nudila koristne nauke za življenje, pa jih tudi spravila v dobro voljo.

PLIBERK

Ze lani nam je naša farna mladina priredila lepo vzgojno igr: »Spoštuj očeta in mater ali Sinovo maščevanje«. Le škoda, da so jo samo enkrat igrali.

Tudi letos smo se odločili, da postavimo za post kako igr na oder. Pri tem nam je pomagal F. S. Finžgar, ki je napisal celo vrsto domačih iger. V njih hoče Finžgar vzgajati s tem, da pokaže, kam pride človek, če se preda strastem.

Tudi v Razvalini življenja je Finžgar vzgojitelj. V njej je toliko žalostnega, pre-

MASNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU, Celovec, Viktringer StraBe 5, tel. 22 51.

tresljajev, težkega in morečega, da je igra kar grozna in prav na ta način, ko hoče pokazati napake v vseh strašnih posledicah, vzgaja.

Naši igralci so se zelo trudili in težko igr lepo podali. Saj od tistih, ki so že večkrat nastopili na našem odru, nismo kaj slabega pričakovali. Veselilo nas je, da sta dva mlada igralca, ki sta nastopila prvič v večjih vlogah, tako lepo igrala. Vsem želimo, da bi še naprej gojili svoje talente in nam še večkrat pokazali kako igr.

V četrtek, 16. 3. se je zbrala katoliška mladina naše dekanije Pliberk v naši farni dvorani. Zbrani okoli našega dekanijskega mladinskega asistenta dekana Krista Srienca smo darovali sveto mašo in sedli nato k ljubezenskemu obedu — agapi. »Združila nas je v eno ljubezen Kristusova« — to nam je bilo geslo za ta večer. V svojem nagovoru nam je naš gospod dekan pokazal pomen agape, pomen ljubezni za naše življenje. To ljubezen najbolj ponazoruje ljubezenski obed. Med sveto mašo smo peli pod vodstvom gospoda Zergoja lepe posne pesmi. Prijeten zaključek nam je pripravil naš gospod župnik Vinko Zaletel s slikami o pasijonskih igrah v Oberammergau.

Zahvalili smo se Kristusu za njegovo odločitev ljubezen, zahvalili vsem, ki so sodelovali. Ogenj ljubezni smo ponesli iz dekanije na naše fare.

Naj gori do prihodnje agape.

GLOBASNICA

(Dva kulturna dogodka)

Domačih igralcev že dolgo nismo videli na odru, zato smo z velikim zanimanjem pričakovali njih nastop v igri »Divji in nedeljski lovci«. Mislim, da ne pretiravam, ako trdim, da številni obiskovalci igre — med igralci je bilo precej novincev — niso bili razočarani. Domače prosvetno društvo pa je s tem nastopom znova dokazalo, da vrši še vedno važno kulturno poslanstvo.

Igra podaja izrezek življenja na deželi pred desetletji in je pisana deloma v narčju. Velika revščina in brezposelnost je v tistih časih napotila marsikoga v les ne samo po gobe in jagode, temu in drugemu se je zahotelo tudi priboljška v podobi srnine ali druge divjačine. Divjačino pa je smatrala takrat gospoda izključno za svo-

Športni odsek Koroške dijaške zveze

Gotovo ste že veliko slišali o delovanju Koroške dijaške zveze. Vedeli pa še niste, da deluje v okviru KDZ tudi športni odsek, ki je postal ena najagilnejših vej tega društva. Šport je potreben in je priljubljen prav posebno med dijaki, ker jim nudi prijetno in zaželeno razvedrilo, ki je nujno potrebno po trudapolnem študiju.

Zmagovito nogometno moštvo Koroške dijaške zveze

Prav iz tega navdušenja dijakov je športna veja že od vsega začetka vzcvetela. Od ustanovitve dalje je ta odsek gojil šport med člani samimi, prirejal pa je tudi številna tekmovanja, v katerih so se naši športniki merili z nasprotniki, z zastopniki drugih organizacij. Pri takih tekmah so bili zastopniki v prejšnjih letih mnogokrat poraženi.

V zadnjih dveh letih pa se je slika popolnoma spremenila. Najbolj uspešni so nogometaši, ki z visokimi porazi pošiljajo nasprotna moštva domov. Naše nogometno moštvo je prijavljeno pri katoliški organizaciji DSG in igra v ligi s sedmimi drugimi moštv. Lani se nam je prvič posrečilo, da smo postali prvaki. Letos je naše moštvo spet na prvem mestu in v tej ligi skoraj nima enakovrednega nasprotnika. Isto mesto zasedajo tudi naši najmlajši igralci —

šolarji. Lansko leto smo igrali 13 tekem. Dosegli smo 8 zmag, dvakrat neodločeno in samo dvakrat smo poraženi zapustili igrišče. Šolarji so od 6 tekem zmagali petkrat.

Motili bi se, če bi mislili, da igramo samo nogomet. Tudi v številnih drugih panogah se udeležujejo naši športniki z velikim uspehom. Tako vlada veliko zanimanje za namizni tenis. Letos se je posrečilo našim zastopnikom v tej panogi zasedeti pri koroškem prvenstvu dvojce odličnih mest. Prav tako so se koroškega prvenstva udeležili tudi mladi smučarji in tudi tukaj zasedli prednja mesta. Pozimi pa igrajo naši člani tudi zelo radi šah.

Kot spodnja slika dokazuje, skoraj da ni tekmovalja, s katerega bi se vrnili praznih rok, povsod so tudi zastopniki KDZ med zmagovalci.

Slika kaže lepo število dragocenih pokalov

Pri vsem tem zasleduje športni odsek en sam cilj: ponesti ime naše zveze v javnost. To se nam je v veliki meri posrečilo, kajti kamor pridemo, gledajo z velikim spoštovanjem in občudovanjem na nas ter vse povsod najdemo prijatelje.

W. J.

Ob 25. obletnici izseljevanja koroških Slovencev bo v nedeljo, 23. 4. ob 14.30 uri v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu

SPOMINSKA PROSLAVA

z govori, pevskim nastopom in recitacijami, na katero naše rojake vljudno vabimo.

Vstopnice dobite v pisarni Krščanske kulturne zveze, pri zastopnikih naših krajevnih društev in v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu.

PRIREDITVENI ODBOR

jo last. In tako je često prišlo do tragičnih zapletljajev, ki se niso kot v našem slučaju srečno končali.

Igro je igralec glavne vloge kočar Laskar (Janez Hudl) prenesel s Primorskega kar na domačo tla v Globasnico. Mož, poln šegave hudomušnosti, pa tudi v največji zadregi ni prišel v škripce. Anzejev Laskar je bil original, da malo takih. Pristen je bil tudi knez (J. Pleschkaternig) ne samo po značaju, temveč po impozantni zunanosti. Prijetno nas je presenetila posebno še s solosplovom Laskarjeva hči Cilka (Mara Smrečnik), le njena zunanost je žal bolj sličila mestni gospodični kot bajtarski deklici pred desetletji. Logar (Fr. Hrst), ki se je sukal spočetka bahavo in samozvestno okrog Cilke, se je končno vdal usodi in prepustil resignirano Cilko tekmeču Stefanu. Logar in Stefan (Slavko Smrečnik) kakor tudi še vsi drugi številni igralci so svoje vloge naravno podali, tako da je bil s potekom dogajanja na odru lahko zadovoljen tudi režiser Lojz Gregorič. Pevske vloške v igri je prispeval Janez Petjak.

Nedeljo prej pa smo imeli lepo, postne- mu času primerno kulturno prireditev v farni dvorani, kjer je nastopila farna mladina iz Dobrle vesi z igr »Izgubljen ova- ca«. Njen voditelj g. Kopeinig je v svojem

pozdravnem nagovoru med drugim dejal, da prihajajo v Globasnico z mešanimi čustvi in se bojijo, da bi po številnih odrskih prireditvah razvajene Globasane ne razočarali. Da je bila ta skromnost in bo- jazen povsem neutemeljena, je pokazala dovršena izvedba igre. Na tako mladino bi bila lahko ponosno vsaka fara.

Veselo presenečenje nam je nudil pevski nastop otrok iz Kazaz. Čeprav so izvajali obširen spored, bi jih poslušali še in še. G. Zergoju, zborovemu dirigentu, pa naše prisrčne čestitke in iskrena hvala za redek užitek.

VEČNA VES

Le redkokdaj se oglasamo v listu iz naše vasi izpod Pece v »Našem tedniku«. A danes moramo sporočiti žalostno vest, ki je pretresla vso našo vas. Umrl je Črnkov oče, Valentin Bute. Nismo mogli razumeti tega žalostnega slučaja. V četrtek, dne 16. marca, je odšel zjutraj z drugimi na delo na planino, kjer delajo novo cesto. Bil je še čil in zdrav. A popoldne so ga pripeljali težko bolnega domov; dobil je namreč hud srčni napad. Hitro so poklicali na pomoč zdravnika, ki mu je še nudil zadnjo pomoč, a bilo je vse zaman. Umrl je spreviden s svetimi zakramenti.

Tako je kruta smrt iztrgala iz srede Črn-

6. april 1941

Kakor plazovi v minuli zimi, ki za seboj niso pustili nič kakor razdejanje in puščavo, tako se je 6. aprila 1941, na cvetno nedeljo, nemški vojni stroj, sprožil proti jugovzhodu, da zruši in uniči vse, kar bi se postavilo v bran.

Iz celovške in graške kotline, iz Madžarske, Bolgarije in Italije so se vsuli nemški in italijanski tanki v Jugoslavijo, ko so letala v noči poprej napravila razdejanje v Beogradu. Za vojno neopripravljen država se je tekom kratkih 14 dni zrušila. To so bili zunanji dogodki, notranje trpljenje pa je ostalo zapisano v duši naroda to in onstran Karavank.

Isti dan je vojni plaz zajel tudi vse tri doline južne Koroške. Skozi leta dobro pripravljeni sezname so nudili podlago za aretacijo. V Velikovcu, Celovcu, Beljaku in v Borovljah so se polnili zapor s slovenskimi prosvetarji, zadružniki in slovenskimi duhovniki, kar jih je bilo tedaj še na svobodi. Vse pa, ki so bili že izven dežele, so poiskali in vtaknili v zapor, ker je vsak Slovenec že ogrožal veliki rajh. V naslednjem velikem tednu so se isti zapor polnili naprej s slovenskimi možmi in ženami iz Mežiške in Spodnje Dravske doline.

Isti ljudje in ista usoda. V zaporih so se kovala življenjska prijateljstva, ki segajo do groba in preko njega. Može, ki so se prvič videli v celovških zaporih in pozneje delili skupno usodo v Dachauu in drugod, ne bodo nikdar pozabili tistih časov in vsega, kar je bilo v ozadju.

Zaman smo tedaj čakali, da se oglasio sodežalanci, ko so propagandisti lepili lepake »Der Kärntner spricht deutsch«, in zarjujejo v svet »Elternrecht«. Ni bilo duše, ki bi se uprla tlačanju materinske besede, ki so jo izgnali z odlokom s ceste, iz cerkve in celo iz družin. Še mrtvi v grobovih niso imeli miru, slovenski napisi so morali celo tam izginiti...

kove družine očeta v najlepši starosti 45 let. Zapustil je mlado ženo s petimi otroki, katerih najmlajši je star komaj tri leta.

Rajnega smo položili k zadnjemu počitku v soboto dne, 18. marca, na domačem pokopališču v Večni vesi. Pogrebne obrede je vodil g. dekan Srienec iz domače fare Šmihela, ob asistenci g. Poša iz Globasnice in g. kaplana Hudlna. Domači pevski zbor pa je zapel pod vodstvom gđč. Nadice Koren pesem s sledečo vsebino:

»Oče se poslavlja,
jemlje zdaj slovo,
zadnjič nas pozdravlja,
v črno gre zemljo...«

Dolžni smo, da se v imenu Planinske zadruge zahvalimo za ves njegov trud, ki ga je žrtvoval za nas občane. Rajni je bil dolga leta načelnik Planinske zadruge in obenem tudi dober pastir naših čred na Planini. Bil nam je v dober zgled, ker je tako srčno ljubil naš planinski svet in domačo zemljo. Požrtvovalno je skrbel za red v planinski koči, kjer so mogli prenočevati tako domačini kakor turisti. Pa tudi v lovski družbi so ga imeli vsi prav radi, zaradi njegove družabnosti.

Rad je prepeval domače pesmi, na planine ga je vedno gnalo srce, bile so njegov raj. Vsa vas ga bo pogrešala.

Prizadeti Črnkovi družini izrekamo iskreno sožalje.

Sovaščani.

Namesto venea

na grob g. Hanzeja Olipa je darovala gospa Marija Vertič iz Borovelj 200.— šil. za visokošolski dom »Korotan«. Iskren Bog plačaj!

OGRAJE

iz aluminija
za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves A-9141 Eberndorf
Telefon 04236-281

Zidajte zdravo - zidajte z

žgano opeko!

Zid iz žgane opeke „diha“, drži toploto in izolira proti vročini, mrazu in ropotu

KMETIJSKI STROKOVNJAK SVETUJE:

Da bo zadosti krme

Koliko gnojil trosimo?

Naši številni in dolgoletni poskusi dajejo zanesljiv odgovor.

FOSFORNIH gnojil je treba na 1 hektar, če gnojimo vsako leto: okoli 400 kg, če dvakrat kosimo (in samo jeseni pase-mo), okoli 500 kg, če trikrat kosimo (ali pri vsestranski pašno-košni rabi). Na navadnih tleh trosimo žlindro ali superfosfat. Na kisljih tleh (sem ne štejemo številnih mokrih travnikov, kjer rastejo »kisle« trave, ampak takšne, v katerih je kemična kislost tal močna — pH (kislost pod 5,5) lahko uporabljamo namesto žlindre ali superfosfata tudi mikrofos in sicer 200–400 kilogramov na hektar.

KALIJEVE SOLI trosimo 200–300 kg/ha. V redkih primerih bi zadostovalo tudi manj. Vendar nam takšne primere pokaže le kemična analiza zemlje.

Analiza zemlje

Koristno bi bilo, če bi dal vsak kmet zemljo vseh svojih večjih njiv in travnikov vsakih 4–5 let kemično analizirati. Vzorce zemlje naj bi praviloma vzel kmetijski strokovnjak, prav tako pa naj bi tudi raztolmačil rezultat kemične analize zemlje.

Gnojenje s fosfornimi (P) in kalijevimi gnojili (K) je osnovno gnojenje za travnike. Če redno gnojimo s PK, se na dvokosnih travnikih poveča pridelek doslej nič ali slabo gnojenih travnikov za 30 q krme (stotov) na ha letno. Seveda se tudi kakovost mrve zaradi gnojenja močno zboljša.

Gnojenje z dušičnimi gnojili

Razen s fosfornimi in kalijevimi gnojili lahko gnojimo travnike tudi z dušičnimi gnojili. Na splošno lahko rečemo, da je raba DUŠIČNIH GNOJIL na dvokosnih travnikih mnogo manj rentabilna kot na drugih kulturah. Na različnih krajih smo z 10-letnimi poskusi spoznali, da nam 200 kg nitromonkala na hektar poveča pridelek le za 3 do 10 stotov na hektar. Če že gnojimo travnike z dušičnimi gnojili, potem se bolj splača gnojiti v začetku rasti (spomladi) kot pa po prvi ali celo po drugi košnji.

Napake pri gnojenju

Čeprav je gnojenje travnikov na splošno, kot vidimo, zelo enostavno, delajo pri delovalci precej napak.

● Mnogi gnojijo samo s fosfatnimi gnojili (n. pr. s Thomasovo žlindro) — brez kalijeve soli. Po nekaj letih razmeroma

dobrega delovanja začne učinek takšnega enostranskega gnojenja naglo pojemati in splošni kmetov zaključek je, da je treba gnojiti tudi s hlevskim gnojem, češ da sama rudninska gnojila ne zadostujejo. V tem primeru je manjkal v glavnem le kalij, nič drugega.

● Eni pretiravajo s fosfornimi gnojili in gnojijo premalo s kalijem. Tako nekdo da na travnik letno 700 kg fosfornih in le 100 kg kalijevih gnojil. Tudi to je enostransko gnojenje.

● Drugi pretiravajo z dušikom. Neki bralec gnoji spomladi z 200 kg/ha nitromonkala, pa še z gnojico. Tu je »dobrega« preveč, kar je spet nepravilno. Če gnojite z gnojico, ki je dušično in kalijevo gnojilo, običajno ni treba gnojiti še posebej z dušičnimi gnojili, pa tudi odmerek kalijevih gnojil lahko občutno zmanjšamo (glej podnaslov »Domača gnojila«).

Če gnojimo premalo ali preveč

Napačno je, če preveč gnojimo. Če premalo gnojimo, je spet izguba. 300 kg rudninskih gnojil na hektar, kot gnoji neki bralec, je premalo tudi na slabšem travniku. Tudi vsaka 4 leta 500 kg žlindre in 200 kg kalijeve soli, poleg tega pa vsako drugo ali tretje leto hlevski gnoj, kot gno-

ročne odmerke rudninskih gnojil. Gnojilna vrednost domačih gnojil je približno naslednja:

● 200 q hlevskega gnoja je enakovredno: 300 kg fosfornih gnojil, 300 kg kalijeve soli, 300 kg dušičnih gnojil;

● 20 kubičnih metrov ali 200 hl gnojnice je enakovredno: 5–10 kg fosfornih gnojil, 100 kg kalijeve soli, 100 kg dušičnih gnojil;

● 1000 kg lesnega pepela (od trdega lesa) ustreza: 100 kg fosfornih gnojil, 100 kg kalijeve soli, 700 kg mletega apnenca (nič dušika).

Navedimo primer za takšen račun. Vaš trikosni travnik nameravate gnojiti letno n. pr. s 500 kg žlindre, 300 kg kalijeve soli in 200 kg dušičnih gnojil. Imate pa na voljo za 1 ha travnika 100 q hlevskega gnoja, 500 kg lesnega pepela in 100 hl gnojnice. Navedene količine domačih gnojil imajo skupaj gnojilno vrednost (glej številke zgoraj) kot 200 kg fosfornih, 250 kg kalijevih in 200 kg dušičnih gnojil. Vaš travnik bo potrebno pognojiti torej poleg navedenih domačih gnojil samo še s 300 kg fosfornih in 50 kg kalijevih gnojil na hektar.

Kdaj in kako gnojimo?

● Zmotno je mišljenje, da moramo s fosfornimi gnojili, predvsem z žlindro, gnojiti že jeseni, Kdor več ali manj redno gnoji svoj travnati svet, lahko gnoji tako s fosfornimi kot s kalijevimi gnojili kadarkoli, ko trava ne raste: torej v jeseni, po-

ABSOLVENTKAM GOSPODINJSKIH ŠOL

Prisrčno vas vabimo na srečanje nekdanjih in sedanjih gojenk, ki bo v nedeljo, 9. aprila 1967, v št. Petru pri št. Jakobu.

Začetek sestanka bo ob pol 2. uri popoldne.

Na veselo svidenje!

ODBOR

Domača gnojila

Če bomo gnojili z zgoraj priporočenimi količinami rudninskih (umetnih) gnojil, bomo v celoti zadostili potrebam dvokosnih ali trikosnih travnikov. Če travnik izmenično pasemo (črednike) in kosimo, potem moramo gnojiti s 400–800 kg dušičnih gnojil na ha. Domača gnojila (hlevski gnoj, gnojnica, gnojevka, pepel in kompost) za ohranitev rodovitnosti travnikov niso nujno potrebna. Vendar če imamo domačih gnojil več, kot jih potrebujemo za njive, vrtove in sadovnjake, jih lahko s pridom uporabimo tudi na travnikih. Kdor gnoji z domačimi gnojili, lahko zmanjša pripo-

MI IN NAŠE ZDRAVJE:

Sladkor v telesu

Pogosto pojavljajoča se oblika diabetesa ali sladkorne bolezni, ki se je ljudje upravičeno boje, je tako imenovani starostni diabetes. Bolezen je skorajda vedno posledica napačne in preobilne prehrane in jo je moč, v nasprotju z drugimi vrstami te bolezni, povsem odpraviti že v nekaj mesecih. Važno je samo, da je bolnik dovolj uviden in skrbi za pravilno dietno hrano in zadostno telesno gibanje.

Mnogi ljudje našega časa so tako rekoč »pripravniki« za to posebno vrsto sladkorne bolezni. Večinoma se pojavlja po 60. letu, ne da bi se predtem pokazali svarilni znaki. Ob kakem naključnem pregledu zdravnik nepričakovano ugotovi sladkor v krvi in seču. Bolnik sprva niti noče verjeti, da ima sladkorno bolezen, nato je

zimi (če ni snega ali če ga je malo) in spomladi vse do začetka aprila, pa tudi še v aprilu, če prej ni mogel. Gnojenje s PK je možno tudi po vsaki košnji (nič ne bo šlo pri tem v izgubo), le da tedaj za takšno opravilo običajno ne najdemo časa.

● Z dušičnimi gnojili gnojimo travnike praviloma od nekaj tednov pred začetkom rasti, t. j. po navadi v drugi polovici marca, pa do nekaj tednov po začetku rasti, t. j. približno do sredine aprila.

● Vsa rudninska gnojila enakomerno potrosimo posamič ali pa zmehčana skupaj (doma ali v tovarni). Tudi zabraniti ali zavleči jih ni treba. Žlindre in nitromonkala ne smemo mešati, pač pa lahko trosimo eno gnojilo neposredno za drugim. Obenem z rudninskimi gnojili lahko trosimo tudi pepel in hlevski gnoj. S hlevskim gnojem gnojimo zgodaj jeseni ali pa spomladi. Hlevski gnoj zaribajmo ali zabranajmo v zemljo in ga pustimo, da ga bo trava prerasla. Grabiti ga spomladi, če smo ga trosili v jeseni, ni priporočljivo. Dr. M. L.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 9. 4.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 10. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Pregled sporeda. — Za našo vas. — 18.00 Pri klavirju Marijan Lipovšek. — TOREK, 11. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Koroška kulturna panorama. — SREDA, 12. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 13. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Prof. M. Lipovšek: Pogled v zakladnico slovenske komorne glasbe — 6. — PETEK, 14. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — Iz ljudstva za ljudstvo. — SOBOTA, 15. 4.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.00 Mali koncert zbora J. Gallus-Petelin.

Portugalske tkanine preplavljajo Avstrijo

Avstrijska tekstil. industrija se vedno bolj pritožuje spriču uvoza cenениh tekstilij iz Portugalske, vzhodnoevropskih dežel in Pakistana. Predvsem povzročajo portugalski uvoz poseben problem. Od 1. januarja 1967 je portugalski uvoz v Avstrijo prost carine. Ker so portugalske mezde za dve tretjini nižje od avstrijskih in podpira tam tudi država tekstilno industrijo z davčnimi olajšavami, lahko Portugalci ponujajo kljub visokim prevoznim stroškom svoje izdelke po cenah, ki so nižje kot proizvodni stroški avstrijskih tovarn. S tem je domača proizvodnja resno ogrožena.

že po 30. letu in da ob preobilni prehrani naglo napreduje.

Poleg tega nastajajo s staranjem v presnovi pomembne spremembe. Tako na primer popuša izgorevanje vseh vrst ogljikovih hidratov v telesu. Mlad človek lahko zaužije še tako množino sladkarij, pa se mu zaradi tega ne bo zvišal sladkor v krvi niti ga ne bo izločal. Toda čim bolj se stara, tem več časa potrebuje njegov organizem za izgorevanje hidratov in nekega dne bo presnova trajala več kot 24 ur. V tem primeru se povsod v telesu kopičijo ogljikovi hidrati. Sicer organizem s sečem izloča sladkor v večji količini, toda redno presnovo bo moč normalizirati samo z odločno spremembo celotne prehrane. Organizem ne zmore več izkoristiti vseh količin ogljikovih hidratov, ki jih telo sprejema ob vseh dnevnih obrokih hrane. Sladkorja je v krvi vedno več in ob preiskavi zdravnik ugotovi »hudo sladkorno bolezen«. Krvna slika pokaže dnevno množino sladkorja nad 300 miligramov, a sladkorja v seču je deset in več gramov na dan.

Vendar pa niti v tem primeru bolniku ni treba obupati, saj je možna pomoč, največkrat pa celo popolna ozdravitev. Izkušnje uče, da lahko »starostni diabetiki« izgubijo ves sladkor, če se pravilno dietno hranijo, uživajo ob določenih dneh izključno samo zelenjavno hrano in poskrbe za zadostno gibanje. Tako »korekturo« življenja je moč opraviti v bolnišnici, toda ni treba pričakovati, da bo šlo brez truda in osebne prizadevnosti. Tudi domača nega ob pomoči hišnega zdravnika obeta uspeh, še posebej, če se bolnik čimveč giblje in od dneva do dneva stopnjuje svoj »program gibanja«.

Poleg tega pa mora spočetka z zelo strogo odmerjenimi in točno tehtanimi obroki dietne hrane zniževati v organizmu nakopičeni sladkor, zatem pa lahko počasi začne uživati normalno hrano v okviru skrbno sestavljenih diete. Vse, kar čez dan zaužije, tako sestavo hrane kakor njeno težo, si mora vedno beležiti. Najmanj dvakrat tedensko se mora tehtati in se vsak teden ali vsaka dva tedna podrediti kontroli hišnega zdravnika. S sodobnimi testi je moč že v nekaj sekundah točno ugotoviti količino sladkorja v telesu.

Zdravljenje sicer ni preprosto, vendar pa statistika dokazuje, da sladkornež v mnogih primerih spet ozdravi, če pametno in pravilno živi.

Dr. K. H. iz V.

Pri nas na Koroškem

ST. RUPERT PRI VELIKOVCU

Že lepo vrsto let živi v našem farnem občestvu, v družini svoje hčere Marije, daleč naokoli znani Šternov oče Franc Škofič iz Čarč pri Šmarjeti, kjer je prej več desetletij gospodaril. Skupaj z zvesto in skrbno življenjsko družico Ano, ki ga je že zapustila pred kakimi 15 leti, sta vzredila in vzgojila osem otrok in dala sv. Cerkvi tudi enega duhovnika, ki že nad 25 let deluje v vinogradu Gospodovem naše škofije. Zadnjih par let se oglašajo pri očetu vedno bolj nadloge starosti, tako da je zdravje precej zrahljano in ne more ne v zimskem mrazu in ne v poletni vročini brez škode za svoje zdravje zapustiti doma. Temu se ni čuditi, saj je v svojem dolgem življenju izkusil dovolj hudega in bridkega. Toda ob skrbni postrežbi, ki je je deležen v družini svoje hčere, je kljub temu zdaj učakal 80. leto, v katero je vstopil v velikonočnem tednu. Skupaj s hvaležnimi otroki in vnuki mu želimo tudi ostali farani po tem listu »Našem tedniku«, ki ga rad prebira, da bi mu dobri Bog, če je Njegova sv. volja, naklonil še več mirnih let v zdravju in zadovoljstvu.

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O

B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

FRED TOBEY

Človek brez noge

Sadie je bila sobarica v hotelu »Noble«. Nikoli ni nič vzela v sobah gostov, razen morda požirka ali dveh viskija. Menila je, da nihče ne more opaziti razlike med pravim viskijem in viskijem, ki mu je dodala malce vode, da bi nadomestila tisto, kar je popila.

V vseh petnajstih letih, kar je delala v hotelu, si je nabrala cel šop ključev za kovčke. Po pravici je mislila, da lahko odpre skoraj vsak kovček.

Tistega jutra je potem, ko je gost odšel iz sobe, šla pospravljat. V košari za smeti je našla kartonsko škatlo, na kateri je pisalo: »Dandie Dimmont, najboljša vrsta škotskega viskija«. Ker ni mogla najti steklenice, je sklepal, da je v kovčku. Po nekaj poskusih je kovček odklenila.

V kovčku so bile zmetane srajce in drugo perilo. Ko je nekaj časa premetavala te stvari, je zavpila. Na dnu kovčka je zagledala človeško nogo. Ko se je malo zbrala in bolje pogledala, je videla, da je noga umetna. Bila je videti kot prava. Imela je barvo mesa, na njej pa je bila modra nogavica.

Ubogí človek, je premišljevala Sadie, gotovo je nogo izgubil v vojni. Spraševala se je, ali tudi drugi invalidi nosijo s seboj rezervne proteze. Skušala se je spomniti, kako izgleda gost, ki je dopoldne najel to sobo. Zapomnila pa si je samo to, da je visoke rasti, širokih ramen in da nosi lovski klobuk.

Zaprta in zaklenila je kovček. Malce jo je bilo sram, ker je izvedela za intimno zadevo, ki je ni niti najmanj brigala. Povsem je pozabila, da je iskala steklenico z viskijem.

Ko je pospravila, je na hodniku sedla, da bi si odpočila. Začela je listati jutranji časnik.

Na tretji strani je pisalo, da je v bližnjem mestu neki bandit oropal banko. Njegov plen ni bil velik, komaj nekaj tisoč dolarjev. Policija je ugotovila, da je denar bil v drobnih bankovcih, katerih številke niso bile zapisane in bo težko ali pa skoraj nemogoče denar najti. Bandit je imel čez obraz potegnjeno črno svileni nogavico. Blagajničarka je opazila, da šepa.

Sadie se je zdrznila in časnik ji je padel na tla. Ta bandit je morda njihov gost. Če šepa, ima verjetno umetno nogo. Kaj je ni pravkar videla v kovčku? Razmišljala je, ali naj gre takoj na policijo ali pa naj najprej obvesti ravnatelja.

Pobrala je časnik in prebrala članek do konca.

»Policija prosi vsakogar, ki bi videl moškega, ki šopa in ustreza sledečemu opisu: visok meter in šestdeset, suh, z velikim nosom, da ji takoj javi.« —

Res sem neumna, je pomislila Sadie. Moški v tisti sobi pa je velik čez meter osemdeset, vrat in hrbet ima kot rokoborec teške kategorije. On torej ne more biti bandit.

Ko je Sadie stopila v naslednjo sobo, je bil gost še v postelji, čeprav je bilo že skoraj enajst.

»Oprostite!« je rekla Sadie. »Prišla sem pospraviti.«

»Prehladil sem se,« je zamrmral moški.

»Hitro bom končala,« je rekla Sadie. Ko je pospravila sobo, je stopila v kopalnico. Na polici je bila steklenica viskija znamke »Dandie Dimmont«.

Glej, je pomislila, vsi naši gostje pijejo isti viski. Pozneje ji je prišlo na misel, da

če zavpije, pomoč hitro tu. Mimo tega je bila prepričana, da moški nima noge in da je invalid.

»Sami dobro veste, da me boste morali prejeti ali slej spustiti!« je rekla Sadie mirno. »Ne morete oditi odtod, jaz pa lahko zavpijem na pomoč.«

Moški je spustil njeno roko. Jeza je izginila iz njegovih oči in v njih se je zalesketala prošnja.

»Vem, kje je vaša noga in prinesla vam jo bom,« je rekla Sadie.

»Prinesli jo boste?« je vprašal moški presenečeno. »Zakaj?«

»Mislim, da mora vsakdo imeti obe nogi,« je odgovorila. Nato pa je dodala: »Je moški v oni sobi vaš prijatelj?«

Drobni moški je razočarano odmahnil z roko: »Mislim sem, da je. Moral bi dobiti tisoč dolarjev, da bi me odpeljal s svojim kamionom. Ko pa sem opravil svoj posel in se tu sestel z njim, je zahteval polovico plena. Ko sem odbil, je zgrabil mojo nogo na stolu, jo dal pod plašč in odšel. Odnese jo je v svojo sobo; ko pa se je vrnil, je zahteval dve tretjini, češ da je vsak tre-

Grivški:

Krovne rože

Bledo lice je na okno naslonilo si dekle, pa so zdrknile po steklu motne, grenke tri solzé.

Zunaj v oknu so na šipi zrastle v mrazu rože tri, pa so se smejale solzam, zledenelim v črno kri.

Prišlo sonce je na okno, Rože stajal topel dih, ni pa mogel raztopiti rož krvavih, zmrznjenih.

sta morda bolnik in tisti drugi gost znanca in da je to tista steklenica, ki jo je iskala. Ko je šla iz kopalnice, je njeno pozornost privabila modra nogavica, ki je visela na vratih. Bila je iste barve kot tista na umetni nogi.

Ko je spet vstopila v sobo, je gosta prvič pozorneje pogledala.

Bil je nizke rasti in je imel velik nos, kot je pisalo v časniku. Ni pa mogla ugotoviti, ali ima pod odejo eno ali dve nogi. Ko je videla, da je moški opazil smer njegovega pogleda, je skušala hitro oditi. Ni pa bila dovolj hitra, kajti ko je šla mimo postelje, jo je zagrabil za roko.

»Pustite me!« je zavpila Sadie. »Skušate videti, če mi manjka ena noga, kajne?«

»Pustite me!« je ponovila Sadie. »Bole me!«

Ko jo je minil prvi strah, je Sadie presenečeno ugotovila, da se ga pravzaprav ne boji.

Vrata so bila priprta in vedela je, da bo,

nutek bolj tvegano. Skril sem denar in ne bom mu povedal, kje je.

»Denar je v drobnih bankovcih. Tako je pisalo v časniku,« je pripomnila Sadie.

»Da... Rekel je, da bo šel, če ne dobi svojega dela denarja, popoldne stran in me bo pustil brez noge. Gre pa za to, da bi verjetno pograbil prav ves denar, če bi mu povedal, kje je, mene pa bi kljub temu pustil tu.«

»Tako grem po vašo nogo.« Sadie se je hitro vrnila in nosila nogo v košari za smeti.

»Poplačal vam bom, če se izmažem,« je veselo vzkliknil drobni moški..

»Čez pol ure imam konec službe. Danes je sobota, ob sobotah pa grem vedno na obisk k teti v Claremont. Lahko vas peljem s svojim starim avtom,« je predlagala Sadie.

*

Sadie še vedno dela kot sobarica v hotelu »Noble«. Nič več ne pije viskija iz steklenic gostov. Kadar si zaželi, da bi kaj

Ksaver Meško:

Zima — pomlad

Zima, da grize do srca! Trpi vse. Najhuje, bi sodil, naši mali in drobčani. A čudo, otroci je ne čutijo preveč. Na smučeh se pripeljejo v šolo — skoro vsi so s hribov, šola je v dolini — in na saneh. Kak fantič pripelje na saneh še sestrice, drobno, vso zardelo v lica od udarcev vetra, od ostrih igel mraza. A dasi imajo vse rdeče in premrle noske, oči so vesele in srečne, smehljaj zadovoljen, smeh zveneč. Srečnil!

Druga je s ptički. Ti trpé. Trpé tako, da so čisto ponižni in tihi. Kako so vreščali in se kregali druge zime, ako zjutraj niso našli na določenem mestu že ovsa, ko so prideliti zajtrkovati! Letos so tako prezeblili in potrli, da še čvrčati ne morejo in ne marajo. Poletavajo ob vrtu, pričakovaje sedé na plotu, na češplji ob cesti. Vdano, molče čakajo. Hudo jih je zdelala zima.

A kje je le kos, naš črni kos? Vsako zimo je poletaval tu okrog, prihajal na vrt kosmulje kljuvat. To zimo ga ni. Ob Novem letu sem ga še videl. Proti večerom je na cerkvenih oknih kljuval muhe, ki so se v jeseni pred zimo v zarez ob steklu skričele. Sicer borna večerja. Potem je kar izginil. Ga je li stisnila kaka zimska noč? Mraz in glad sta mu morda vrgla zanko krog vratu in jo brez usmiljenja zadržnila. Škoda kosa!

Tako ob koncu svečana, prve dni sušca so ptičke zaslutile pomlad. Na orehu ob vrtu, v vrhovih smrek pod vrtom gostole poltiho, a živo, v prebujajoči se radosti. Kakor bi prepletale vse drevo s čudovito pojočo mrežo, objema njih pomladna pesem drevesa; ali kakor bi nežno cingljaje padali z drevesa nevidni cvetovi, ne, zreli zlati orehi.

Bo res pomlad? Ko je pa snega še toliko! Sonce se pač nekoliko razgreva, a vetrovi ob večerih ledeno puhajo čez vrhove. Da se ti drobni pevci le ne motijo v svojem pričakovanju pomladi, v svojih pozdravih toplim dnem?

O čudo! Danes se je peljal čez vrt — od kod se je neki vzletel? — kakor bi se hotel v blestečih valovih toplega sonca okopati za novo življenje — kos, prav naš črni kos!

Pa v resnici prihaja pomlad, tako zaželen, tako težko pričakovana? Ako v resnici — pozdravljena!

popila, gre v trgovino in si kupi steklenico. Njen priljubljeni viski je »Dandie Dimmont« in vedno ga plača z drobnimi bankovci po en ali dva dolarja.

O, ko bi vedele! — Pavlo je spet postalo sram in je znova povsila pogled.

Vlak je obstal v Skofji Loki. Pavla se je spomnila svojih dekliških let, ko se je šolala na gradu, prezidanem v samostan. Skozi megle je živo videla ljubeznivo, staroslavno mesto z gradom in Hribcem in v bližini za gozdovi Crngrob z rebrom ajdovske deklice pod stropom. Nekoč — sedemnajst let je bila stara takrat — je z vrstnicami vred molila po Hribcu navzgor križev pot. Ni se mogla zatopiti v molitev, pa se ni mogla. Pri postaji, ko Jezus pade tretjič pod križem, se je zasmejala. Zvedela je mati Pija in jo ukorila. Da bi ji čimbolj nazorno prikazala, kako ni Pavla prav ravnala, jo je opomnila s primerom. Naj pomisli, je rekla, kako bi se njej zdelo, če bi kdaj v življenju morala nositi težki križ za druge in bi padala pod njim, ljudje bi se ji pa smejali. Takrat ni razumela globokih besed pobožne nune, sedaj jo je pa postajalo kar groza. Je mar pomenilo? Bog ve, če se mati Pija še spomni? Seveda, gotovo je že zvedela in z njo vred vse njene vzgojiteljice, da je njo, Pavlo Gradišnik, poročeno Andrejčič, porota obsodila na sedem let ječe, s samotnimi temnicami vmes. Ko prestane, se jim razodene.

Prav takrat je vlak vozil navzdol v Drulovko. Pavla se je zdrznila. Pod njenim sedežem je bila zavila zavora in jo bridko spomnila, da vse svoje žive dni ne bo smela sebe braniti, če noče, da se njeno in še bolj Filipovo življenje ne razleti v breznu globokega prepada.

»Krainburg — Kranj!« je trikrat zapored vzkliknil sprevodnik. Sava je izdihavala gosto megle. Pavli se je zdelo, da ljudje, ki so vstopali in izstopali, plavajo po megli. Zabuhljenka s temnimi kolobarji pod očmi se je vzdignila in hotela planiti k oknu, pa jo je njen orožnik trdo posadil nazaj. Kakor ponevedoma ga je za vračilo mimgrede občutno sunila s komolcem pod rebra. On se ji je pa privoščljivo smejal in jo zasmehljivo tolažil, da bo čez poldrugo leto spet lahko poskušala svojo srečo, če jo bo še kakšen pes maral povohati. Ciganka je žensko zaničljivo pogledala in se koj nato Pavli prijazno nasmehnila. Kmetica je stisnila pest in namrščila obrvi. Na pol gosposko dekle je pa ni široko odprlo oči.

Pavlo je pretreslo. Krvina je prestavil puško izmed kolen na stran in nerodno prižgal cigareto in se opravičil: »Saj dovolite, gospa?«

»Seveda,« se mu je Pavla prijazno nasmehnila.

»Kakšna gospa!« Zabuhljenka se je visoko vzravnavala in namenoma opozorila na toliko obilnost svojega mahedravega telesa. »Nič več gospa,« je pristavila zasmehljivo. »Še danes bo z nami vred samo kaznjenska in nič več in nič manj.«

»Tiho!« Orožnik iz Ljubljane je segel v torbo in porožljaj z verižico: »Samo zini še, pa te uklenem. Prekleta —,« Ni izrekel, vedel so pa vsi, da je hotel debeluški vreči v obraz pocestno psovko. Pavla je zardela. Na srečo je vlak spet potegnil. Pavla se je domislila, da v Kranju, v zemlji domači

prhni truplo pesnika velikana, doktorja Franceta Prešerna. Kako je kot dekle sanjalarila ob drobnih knjižici njegovih poezij in prisojala največ sveta otrokom Slave. Nikakor se ni mogla vneti, da bi z Bogomilo hranila up sreče onkraj groba. Sedaj bo pa morala bridko resnično občutiti, da je življenje ječa. Zavoljo drugega pesnika, ki tudi na kranjskem pokopališču v črni gomili čaka jasnih dni za svoj narod, je bila Pavla v samostanu celo kaznovana. Ne bi smela imeti Jenkovih poezij, so jo pa zalotili, ko je pravkar brala o deklicah, ki hodijo po hosti. Na oba grobova je bila že položila cvetje.

Megla se je pričela redčiti. Stisnjena v ozko strugo se je tik ob progi previjala med skalnimi čermi zelenkasto čista Sava. Vodo je Pavla vedno rada gledala. Tudi sedaj se je zazrla vanjo in za nekaj časa pozabila na vse drugo.

Na postaji Otoče se je Pavla spomnila Matere božje na Brezjah. Zapekla jo je vest, da se ob odhodu iz Gorice ni nič priporočila Mariji na Sveti gori. Pa se je hitro potolažila. Je že moralo tako biti. Odslej naprej bo nekaj let stanovala dokaj bliže Mariji na Brezjah, ki je za kaznjenko gotovo najbolj primerna priprošnjica, prav posebno pa še zanjo, ko je bila vendar obsojena zavoljo ponarejenih podpisov na menicah. Vedela je, da je bil čudodelno podobno Matere božje na Brezjah naslikal Layer iz zaobljube, če ga reši Marija iz ječe, v katero je bil zašel, ker je v stiski ponarejal denar. In pa, prva ozdravljena na Brezjah

je bila doma iz Begunj, kamor sedaj potuje ona.

Po končanih šolah sta bili z mamo na Brezjah. Filipa takrat še ni poznala. Pred Marijinim oltarjem se ji je zazdelo, da jo Marija vabi v samostan. Za hip je skoraj pristala. Ko sta se pa kasneje z mamo peljali na Bled, je misel na samostan za vselej zavrgla. V poletnem soncu so na ravnen polju med temnimi gozdovi Jelovice in zeleno Dobročo, pod skalnato Begunjsko in čokatim Stolom zorela žita. V ozadju je z višave pogledoval na vasi pod sabo priostreni vrh Triglava. Ob cesti v Leških klancih je pozvanjala čreda rdeče cikaste govodi. Onstran Save se je paslo nekaj živine na ograjenem pašniku. Lepo raščena junica je stegovala glavo čez plot, kakor bi hrepenela v svobodo, kjer so na ravnici tik pred njo razigrano poskakovala žrebata ob mirno pasočih se materah kobilah. Da bi kobile predaleč ne zašle — bela cesta reže pašnik na dvoje in vabi v daljni svet — so jim uvideni gospodarji prve noge speli s sponami. Samo na kratko so se mogle prestopati, spona so pa nekako ugovarjajoče porožljavale. Za vse na svetu bi se ne mogla Pavla takrat za vedno odreči tej, s široko odprte božje dlani razsuti lepoti in se pustiti za vse dni tostranskega življenja ogradi ti s samostanskim zidom. Ko bi bila slutila, da jo obsto želja po življenju pripeljala za več let za kaznilniški zid, bi ne bila takrat tako naglo sklepal.

(Dalje prihodnjič)

2680.-

ŠILINGOV

STANEJO ZAKONSKE SPALNICE

IZREDNA AKCIJA

Tovarniška cena

Villach - Beljak
HANZEJ KOVAČIČ

Avstrijska televizija

PETEK, 7. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 11.00 Program za delavce: Poročila — 11.03 Smrt okrog ogle — 12.00 Obzorja — 18.30 Poročila — 18.35 Pogled na deželo: Poljedelski pregled — 19.00 Trg ob koncu tedna. Aktualni tržni pregled — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Pojdimmo na zrak. Domač quiz — 20.50 Artistična predstava — 22.05 Poročila in v žarometu. Sedem dni svetovnih dogodkov — 22.35 Kovinasta mreža. „Peti mož“.

SOBOTA, 8. aprila: 17.00 Poročila — 17.03 Za družino: Ročno delo za dojenčka — 17.30 Ekspedicija v kraljestvo živali — 18.00 Lahko noč oddaja za otroke — 18.05 Ohranitev Wasa. Dokumentarno poročilo o dvigu jadralnice iz leta 1628 — 18.30 Poročila — 18.35 Tip revija — 18.40 Kaj vidimo novega? S Heinzom Conradom — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Poper in sol, igra Karla Bunje — 21.35 Čas v sliki — 22.00 do 23.30 Velika nagrada evrovizije 1967. Evropsko prvenstvo popevk.

ZAHVALA

Za veliko udeležbo pri pogrebu moje žene

Marije Miklau

se v imenu vseh žalujočih sorodnikov iskreno zahvaljujem.

Posebna zahvala gre častiti duhovščini, cerkvenim pevcem in darovalcem vencev.

Žalujoči mož
Anton

NEDELJA, 9. aprila: 17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 11. leta dalje: Čar tropov — 17.35 Mladinski svet — 18.05 Lahko noč oddaja za otroke — 18.10 Za mladino od 14. leta dalje Brez nagobčnika — 19.00 Družina Leitner — 19.30 Aktualni športni pregled — 20.10 Poročila — 20.20 Moje življenje — moje pesmi. Robert Stolz; njegov portret — 22.05 Fantastični realizem Dunajske šole — 22.35 Večerna poročila.

PONEDELJEK, 10. aprila: 18.30 Poročila — 18.35 Tečaj francoskega jezika: francoščina pri vas doma — 19.00 Iz študentovskega življenja. Balet — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 77 - Sunset strip tease; 8. nadaljevanje: Pomagajte policaju — 21.05 Šport v ponedeljek — 22.05 Čas v sliki — 22.25 Stroka treh čutov. Poročilo iz graške univerzitetne klinike za: vrat, nos in ušesa.

TOREK, 11. aprila: 18.30 Poročila — 18.35 Tečaj angleškega jezika za mlado in staro — 19.00 Rimske razvaline v Vzhodni Tirolski — 19.11 Mathias Wicmann pripoveduje — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki

filmski mozaik — 20.15 Čudeži živalskega sveta — 21.00 Prenos južnonemškega radia: Pogled z mostu — 22.30 Čas v sliki — 22.50 Ta naš svet. Svetovno politična opažanja sedanjosti.

SREDA, 12. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 11.00 Program za delavce: Poročila — 11.03 77-Sunset

Avstrija, dežela kopališč. Televizijsko poročilo — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.55 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Pojoča in igrajoča Avstrija — 21.25 Čas v sliki — 21.45 Nočni program „Nekdo mora verovati“, film divjega zapada.

oddaja — 19.15 Prenos športnega dogodka — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Cikcak — 20.50 Zabavno-glasbena oddaja — 21.50 Propagandna oddaja — 22.00 TV dnevnik — 22.20 šlager sezone — oddaja studia Sarajevo — 23.20 Napoved za ponedeljek.

PONEDELJEK, 10. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.40 Ruščina — 11.40 TV v šoli: Fosfor — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.50 Ruščina — ponovitev — 17.15 Poročila — 17.20 Mali svet — oddaja za otroke — 17.40 Risanke — 17.55 TV obzorje — 18.15 Lepe pesmi so prepevali — 18.45 Vzgojna problematika — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 TV pošta — 20.00 TV dnevnik — 20.30 TV drama — 21.30 Resna glasba — 22.00 Ustvarjalec in njegovo delo — Sarajevo — 22.20 TV dnevnik.

TOREK, 11. 4.: 18.35 Poročila — 18.40 Torkov večer — 19.00 Svet na zaslonu — 19.40 TV obzorje — 20.00 Celovečerni film — 21.30 Kulturna panorama — 22.10 Zadnja poročila.

SREDA, 12. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 17.00 Poročila — 17.05 Na deveti otok — serijska potopisna reportaža — 17.30 poljudno znanstveni film — 17.55 TV obzorje — 18.15 Združeno radovednežev — 19.00 Na sedmi stezi — športna oddaja — 19.30 Mozaik kratkega filma — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.37 Reportaža z Rdečega morja — 21.00 Mojstri in vzorniki — biografski film — 22.00 Jazz festival na Bledu — 22.20 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 13. 4.: 9.40 TV v šoli — 11.00 Angleščina — 11.30 Glasbeni pouk — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 16.10 TV v šoli — ponovitev — 16.40 Glasbeni pouk — ponovitev — 17.05 Poročila — 17.10 Vijavaja-Ringaraja — III. oddaja — 17.55 TV obzorje — 18.15 Mladinska tribuna — 18.35 Po izbiri... — oddaja resne glasbe — 19.00 Dežurna ulica — humoristična oddaja — 19.40 TV prospekt — 19.54 Medigra — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Aktualni razgovori — 21.10 Opera ali koncert — 22.10 Zadnja poročila.

PETEK, 14. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v

AUCH A&O-FERNSEHSTAR „NEANDERL“ MEINT:
Auf Qualität kommt's an!
A&O ANGEBOT
vom 7. bis 13. April 1967:
Die „A&O-Markenware des Monats“:

A&O
»KNAX«-GURKEN 10.50
in der großen 1/4-Dose

A&O
ERDBEER-KONFITURE 8.40
aus feinsten Früchten! 1 Becher = ca. 450 g

Getunkte
»RONDO«-WAFFELN 6.80
eine Köstlichkeit! 1 Beutel = ca. 250 g

Jugoslawische
»SOLE«-BRAND-SARDINEN 7.50
in Olivenöl 2 DOSEN à 1/4 club

Unverbindl. empfohlene, nicht kontrollierte Richtpreise

...und außerdem: 3% A&O-RÄBATT!

strip tease — 17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: Listamo po slikanici — 17.25 Lov na lutke. Švedski doprinos k mednarodnemu lutkovnemu magazinu — 17.50 Kdo hoče delati z nami (v zabavo) — 18.20 Lahko noč oddaja za otroke — 18.30 Poročila — 18.35 Francoščina pri vas doma: Tečaj francoskega jezika — 19.00 Prizori iz Avstrije — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Prenos iz dunajske Kammeropere: Ljubezen v hiši norcev, nato: Čas v sliki.

ČETRTEK, 13. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Poročila — 10.03 Jožef II. in njegova doba — 11.00 „Smrt na jablani“, igra v dveh dejanjih — 18.00 Italijanshina za začetnike — 19.00 Športni kalendar — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 „Fentonova popolnoma zmešana iznajdba“ igra Williama L. Roseja in Richarda B. Shulla — 21.40 Čas v sliki — 22.00 Iz prve roke. Kritični kulturni pogovori.

PETEK, 14. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Gozd in mi — 11.00 Program za delavce: Poročila — 11.03 Kavčuk — 12.40 Poročila 1930 Poročila — 18.35 Nemščina za domačine — 19.00 Kuhinja v televiziji — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Gremo na zrak. Heinseher-quiz — 20.50 „Berlinska balada“, filmska satira — 22.20 Poročila in v žarometu. Sedem dni svetovnih dogodkov — 22.50 Jazz v Evropi.

SOBOTA, 15. aprila: 17.00 Poročila — 17.03 Za družino: Za prijatelja znamk — 17.25 Ekspedicija v živalski svet — 17.55 Lahko noč oddaja za otroke — 18.00 Na knjižni polici — 18.30 Poročila — 18.40

VELIKA IZBIRA

Barve, lake, čopiče, metle, gospodinske predmete, pleskarske valje itd. kupite najceneje pri

FARBEN KIKEL

9020 CELOVEC, Bahnhofstraße 1
Telefon 58-27
9300 ŠT. VID ob GLINI
Telefon 25-32

Televizija Ljubljana

PETEK, 7. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.40 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 17.05 Poročila — 17.10 Egner: Razbojniki iz Karde-mome — 17.35 TV obzorje — 18.15 Filmski pregled — 19.30 Operna scena — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.37 Celovečerni film — 22.00 Zadnja poročila.

SOBOTA, 8. 4.: 9.40 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 Posnetek konjskih dirk v Aintreeju — 17.40 Kje je, kaj je — 17.55 TV obzorje — 18.15 Vsako soboto — 18.30 Oživele kronike: Bled — 19.15 Popularna baletna oddaja: Dutilleux — volk — 19.40 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Rezerviran čas — 21.10 Serijski film — 22.00 Dunaj: Izbor popevke za Grand Prix Evrovizije — 23.45 Zadnja poročila.

NEDELJA, 9. 4.: 9.25 Poročila — 9.30 Narodna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Tisočkrat zakaj — ponovitev — 11.30 Serijski film za otroke — 17.15 Dokumenti in čas — 17.45 Stari Filigrani — 18.15 Serijski film — 19.05 Propagandna

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJŠE KMETIJSKE STROJE, MLATILNICE, TRAKTORJE, KOSILNICE, MOPEDE, KOLESA, HLADILNIKE, PRALNE STROJE, ELEKTRIČNE MOTORJE, BRZOPARILNIKE (kotle), KOTLE ZA ŽGANJEKUHO, SADNE STISKALNICE (>preše<), VSEH VRST

vam nudi ugodno domačo tvrdka

Johan Lomšek

št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf, Telefon 04237 246

PFAFF
ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wiennergasse 10
(Promenadna cona)

šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 17.00 Poročila — 17.05 Predstava lutkovnega gledališča iz Splita — 17.55 TV obzorje — 18.15 Brez parole — mladinska oddaja — 19.00 H. de Balzac: Izgubljene iluzije — prvi del romana v nadaljevanjih — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.37 Ekran na ekranu — 21.35 Svilene lestvice — zabavno glasbena oddaja — 22.05 TV dnevnik — 22.20 Festival narodnih pesmi (do 23.20)

1199 m² gradbenega zemljišča v bližini Klopinskega jezera ugodno naprodaj. Dopisi pod številko 708.815 an IWG, Klagenfurt.

Soboslikarske vaje sprejmemo. Za hrano in stanovanje preskrbimo. Soboslikarski mojster

HANS SCARSINI

KLAGENFURT — CELOVEC, Friedelstraße 37.

SADJARJI!

Sadna drevesa vseh vrst v veliki izbiri v strokovni drevosadnji jabolčnih, hruškovih in češnjevih drevesc. Po znižanih cenah dobite: češnje, slive, maravdne, ribezlje, kosmulje in vinske trte.

Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ŠT. VID V PODJUNI